

Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország!

Segesvár

Segesvár municípium Romániában, Maros megyében. Szász szék központja, majd Nagy-Küküllő vármegye székhelye volt.

Marosvásárhelytől 45 km-re dél-dél-keletre a Segesd pataknak a Nagy-Küküllőbe ömlésénél fekszik.

Az ősi magyar *seg*, *ség* dombot, halmot jelentett. Ebből keletkezett *-es* képzővel és az erősséget jelölő *vár* utótaggal a település neve.

A segesvári óratorony

Ősidőktől fogva fontos, lakott hely, 1898-ban a Nagy-Küküllő jobb partja fölé emelkedő fennsíkron tárták fel a Wietenberg-kultúra leletekben gazdag telepét. A rómaiak Stenarum nevű katonai őrhelye állt itt, majd óbolgár nép lakott a környékén. 1141 és 1161 között II. Géza szászokat telepített ide. A szász szék központja lett, favárát 1191-ben kezdték el építeni. Ez a tatárjáráskor elpusztult, majd ezután falakkal és tornyokkal fokozatosan épült be a Várhegy felső része. A vártemplomot egy 12. századi kápolna helyén kezdték el építeni 1350-ben, 1428 és 1488 között átépítették. A 14. századtól szabad királyi város. Várát 1438-ban a törökök feldúlták, a 16. században helyreállították. Mátyás uralkodása alatt polgárai részt vettek a király elleni felkelésben. 1506-ban itt erősítették meg a három nemzet unióját. 1544-ben a város protestáns hitre tért. 1562-ben az itt tartott országgyűlés után a vár piacán fejezték le a lázongó székelyek huszonhat vezetőjét. 1600-ban előbb Vitéz Mi-

hály, majd Basta hódította meg. 1603-ban Székely Mózes török csapatokkal, 1605-ben Bocskai hadai, 1662-ben Kemény János ostromolta. 1646-ban pestis, 1676-ban tűzvész pusztította. Itt választották meg erdélyi fejedelemnek 1630. december 1-jén I. Rákóczi Györgyöt, 1657. november 2-án Rhédey Ferencet, 1658. október 7-én Barcsay Ákost. 1706-ban Pekry Lőrinc kurucai foglalták el és rombolták le, ekkor pusztult el a 14 bástyából 5 és maradt 9. 1709-ben újra pestis, majd 1788-ban ismét tűzvész pusztít. 1849-ben Forró honvéd tábornok foglalta el, majd Bem is bevonult ide. 1849. július 31-én határában volt a segesvári csata. 1876-ban a szász székek helyett újonnan létrehozott Nagy-Küküllő vármegye székhelye lett. A várost mindvégig híres kézműipar jellemezte. Bronz- és ónművesei, asztalosai, kőfaragói, majd később posztó-, kerámia- és üvegiparra tette nevezetessé. 1910-ben 11 587 lakosából 5486 német, 3031 román és 2687 magyar volt. 1992-ben 34 537 lakosából 25 387 román, 6948 magyar, 1327 szász, 853 cigány, közülük 24 992 ortodox, 3260 református, 2230 római katolikus, 1511 unitárius, 290 görög katolikus.

Segesvár történelmi központja 1999 óta a Világörökség része.

Várának egykori 14 tornyából 9 még most is áll, melyeket 930 m hosszú várfal köt össze. Mindegyik torony a védelmére kijelölt céh nevét viseli.

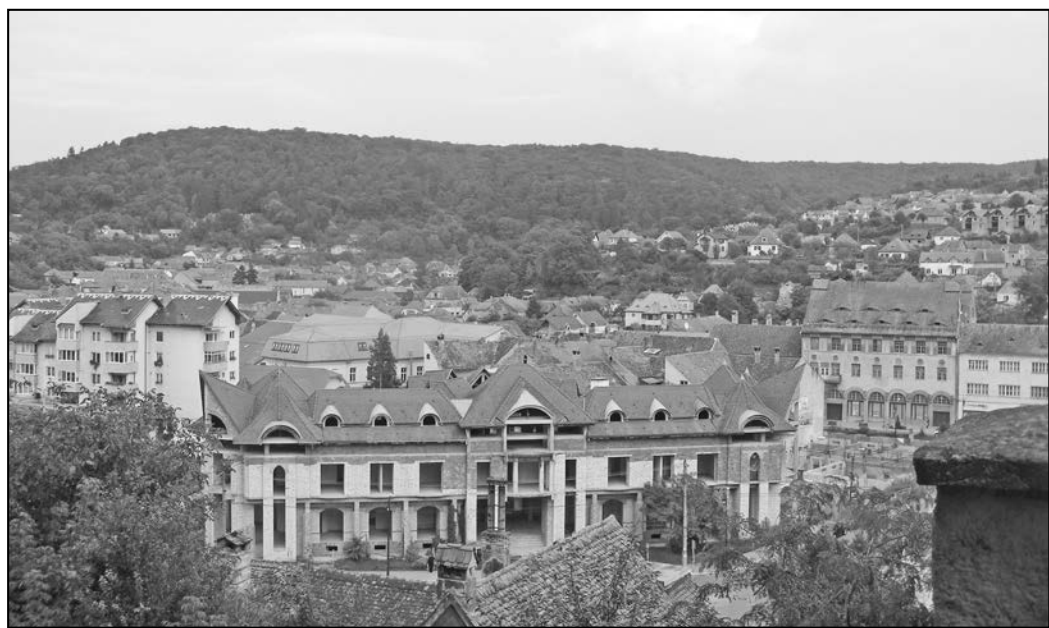
Óratornya a 14. században épült, 1556-ig városháza is volt. Híres zenélő óráján 12 apostol ezüst szobra sétált körbe, melyeket 1601-ben elraboltak, majd 1648-ban pótolták. Ma múzeum van benne.

Szent Miklósnak szentelt vártemploma a hegytetőn áll a 13. században a domonkosok építették, de 1350-ben a román stílusú régi templom helyére új gótikus szász templomot emeltek, 1422 és 1488 között átépítették, tornyát 1463-ban csatolták hozzá.

Mellette az egykori Aranyművesek tornya helyén a 19. században épített temetőkápolna áll.

Közelében az egykor országos hírű szász evangélikus gimnázium épülete.

A Várhegyre a 178 fokból álló diák-

Látkép a várból.

lépcső vezet fel, eredetijét 1642-ben építették.

Az óratorony mellett áll a 13. század második felében épített kolostortemplom, eredetileg domonkos templom, a 15. században bővítették, majd a refor-

mátusoké lett. 1676-ban tűzvész rongálta meg. A kolostort 1886-ban bontották le.

A járványkórházi templom 1575-ben épült késő gótikus stílusban.

A régi megyeháza 1888-ban épült, közelében áll Petőfi mellszobra.

BÚS MAGYAR ÉNEKE

*Száll az ének a mezőnek, esti szellő hollószárnyán,
Valami kis kopott ember énekelget búsan, árván
Bolondságról, szerelemről, kora ősről, illő nyárról
S körülötte elterülő néma magyar pusztaságról.*

*Fáj neki a teste, lelke, szíve tája, szemegödre,
Nem is tudja, feltámad-e, elpihenne mindörökre.*

*Titokzatos messzeségben istent keres magyar hangja,
Régi honát, testvéreit – mást se tehet – siratgatja.
Piros kedve pillangó volt, sárba fulladt ott Erdélyben,
Zöld reménye foszlányai meghaltak a Felvidéken.*

*Fáj neki a teste, lelke, szíve tája, szemegödre,
Nem is tudja, feltámad-e, elpihenne mindörökre.*

*Nincsen csak egy citerája, húrjai az égig érnek,
Rajt' pengeti balladáit véres könnynek, könnyes vérnek.
Mámor esték elszállottak, ott fagytak a Karsztok alján
S ismeretlen menyasszonya tört lilium, olyan halvány.*

*Fáj neki a teste, lelke, szíve tája, szemegödre,
Nem is tudja, feltámad-e, elpihenne mindörökre.*

*Nem nézi a délibábot, túl van az már a határon
S elkerüli zárt szemét az incselkedő pajkos álom.
Holt vitézek sírtájára hullat dalt és nefelejcsét
S fohászkodik: Uram, Hazám el egészen ne felejtse!*

*Fáj neki a teste, lelke, szíve tája, szemegödre,
Nem is tudja, feltámad-e, elpihenne mindörökre.*

NAGYON! jó hír Magyarországról!

Lamberg szívében kés, Latour nyakán

Kötél, s *utánok több is jön talán,*

Hatalmas kezdesz lenni végre, nép!

Ez mind igen jó, mind valóban szép,

De még ezzel nem tettetek sokat

Akasszátok föl a királyokat!

Rendőrok vitték el Biszku Bélát

Háborús büntettel vádolják a 91 éves volt kommunista vezetőt két 1956-os sortűz miatt. A II. kerületben található lakásáról állították elő.

Biszku Béla

Néhány órával később a Budai Központi Kerületi Bíróság elsőfokú ítéletében úgy döntött: Biszku engedély nélkül nem hagyhatja el Budapest területét. A lakhelyelhagyási tilalomnak nincs Határideje. A 91 éves férfit az 1956-os eseményeket követő két sortűzzel – a budapesti Nyugati téri és a salgótarjáni – összefüggésben, több em-

beren elkövetett, emberöléssel megvalósított háborús bűntett miatt vették őrizetbe. Biszku az 1956-os forradalmat követő megtorlásokat belügyminiszterként irányította. Ibolya Tibor megbízott fővárosi főügyész elmondta, Biszku akár étetfogytiglant is kaphat. A férfi egyébként együttműködő volt, ám tagadta az ellene felhozott vádak.

Biszkut másért is perbe foghatják

Bár jelen pillanatban két, 1956. decemberi sortűzben játszott szerepe miatt gyanúsítják Biszku Béla volt belügyminisztert, az ügyészség jelezte, az igazságszolgáltatás befolyásolásáért is eljárást lehetne indítani a volt kommunista politikus ellen. Mindez azonban nehezen bizonyítható, így a megalapozott gyanú még nem támasztható alá – mondta még Ibolya Tibor megbízott fővárosi főügyész. Gellért Ádám nemzetközi jogász ezzel kapcsolatban lapunknak úgy nyilatkozott, az '56-os koncepciók eljárások közül például a Nagy Imre-per nagyon jól dokumentált, az iratok bizonyítékot szolgáltatnak arra, hogy az MSZMP Politikai Bizottsága – amelynek Biszku is tagja volt – utasítást adott arra, hogy milyen módon folyjon le a per. Elvileg tehát ezek alapján is el lehetne jár-

ni Biszkuval szemben, kérdés, hogy az ügyészség szerint ezek a dokumentumok elégségesek-e gyanúsításra – tette hozzá Gellért.

Az egykori kommunista vezetőt az ügyészség több emberen elkövetett, emberöléssel megvalósított háborús bűntettel gyanúsította meg, és kezdeményezte házi őrizetének elrendelését. A Budai Központi Kerületi Bíróság azonban elegendőnek tartott lakhelyelhagyási tilalmat kiszabni. A Fidesz és a Jobbik után tegnap a KDNP is üdvözölte a fejleményeket. Szerintük végre azonos a mérce a nemzetiszocialista és a kommunista indíttatású népiirtások kapcsán, és megszűnt a tehetetlenség, amelyet a jogállam eddig tanúsított a kommunista háborús bűnös megítélésében.

Baranya Róbert

Alkotmánybíróság és az ügyészség

Az Alkotmánybíróságot 2011 februárjában a Budai Központi Kerületi Bíróság büntető bírása kereste meg azt tudakolva: megfelelő-e az a törvény, amelyet 2010 közepén, a kormányváltás után fogadott el az Országgyűlés. A jogszabály a holokausztagadása mellett büntetné nyilvánította a kommunizmus bűneinek kétségbe vonását is. Az ügyészség *Biszku Béla* ellen e jogszabály alapján azért emelt vádat, mert a volt belügyminiszter 2010. augusztus 4-én egy tévényilatkozatban arról beszélt: az 1956-os forradalom után nem voltak koncepciók eljárások. Az egykori politikus szerint „valamilyen cselekmények alapján történtek az ítéletek”. A tévényilatkozatot az ügyészség úgy értelmezte, hogy Biszku jelentéktelennek tüntette fel a kommunizmus idején elkövetett bűntetteket. A bírő nem

tűzte ki a tárgyalást, hanem a jogbiztonság és a szólásszabadság sérelmére hivatkozva a törvény megsemmisítését javasolta az alkotmánybíróknak.

Biszku Bélát őrizetbe vette és gyanúsítottként hallgatta ki a Budapesti Nyomozó Ügyészség. A volt pártvezetőt az 1956. december 6-i Nyugati téri és a december 8-i salgótarjáni sortűz miatt kívánják felelősségre vonni. A gyanú szerint politikus-társaival – *Kádár Jánossal, Apró Antallal, Fehér Lajossal, Kiss Károllyal Kállai Gyulával, Marosán Györggyel*, majd *Münich Ferenc*cel – közösen döntöttek a karhatalom tevékenységéről, a sortüzekről. A genfi és a New York-i egyezmény, valamint a hazai jogszabályok szerint felbujtóként elkövethették a több ember halálát okozó háborús bűntettet.

Biszku Béla

torlást. A minisztertanács elnökhelyettese (miniszterelnökhelyettes) 1961. szeptember 13-ától 1962. szeptember 27-éig. 1962-től a KB titkára, de szembefordult Kádár János enyhülő politikájával, ezért felmentették tisztségei alól, és nyugdíjazták (1978). A Szakszervezetek Országos Tanácsa.

Hosszú politikai tevékenysége után 1989-ben nyugdíjba vonult. Azóta a nyilvánosságtól teljesen elzárkózva él.

Dokumentumfilm Biszku életéről

2008 nyarán Skrabski Fruzsina Kommunisták, reszkessetek! címmel írt egy blogbejegyzést, amiben még élő, megszólaltatható kommunistákat keresett. 2008 őszén Skrabski Fruzsina és Novák Tamás, a Mandiner.hu bloggerei a nem létező „Beregi Ifjúsági Egyesület” tagjaként bemutatkozva keresték meg azzal, hogy portréfilmet szeretnének készíteni Márok nagy szülöttjéről, amibe belement. Ők ezzel szemben kezdettől fogva dokumentumfilmet forgattak róla, leginkább az 1956-os forradalom utáni megtorlásokban játszott szerepére kihegyezve, amit végül 2010-re készítettek el Bűn és büntetlenségül címmel.

A film első részét 2008 őszén csinálták, amikor még csak az ifjúkoráról kérdezték. 2009 nyarán aztán elhívták szülőfalujába egy falunapi (ál)találkozóra, amit csak miatta szerveztek és ahol beépített kérdezők is voltak. Biszku elment, körbejárta a falut, majd levetítették neki azt a kisfilmet, ami addig elkészült róla, egyúttal pedig felfedték tevékenységük valódi célját. Mivel Biszku ennek tudatában nem zárkózott el a további társalgástól, később újabb kérdéseket tettek fel neki politikai múltjáról, különös tekintettel az 1956-os forradalom utáni megtorlásokkal kapcsolatban, melynek belügyminiszterként egyik vezéralakja volt. Biszku ekkor tette legnagyobb feltűnést keltő kijelentéseit, miszerint nem bánt meg semmit és szerinte

nincs miért bocsánatot kérnie, továbbá, hogy Nagy Imre megérdemelte a sorsát. Mai napig tartó elvhűsége, illetve a felelősség hárítása, valamint az ő hathatós közreműködésével ki-végzettek és elítéltek sorsa iránti közömbössége már a bemutató előtt hangos sajtóvisszhangot kapott és kisebb belpolitikai botrányt kavart.

Biszku sajtónyilatkozatban tiltotta meg a dokumentumfilm vetítését.

„Az alkotók az elkészült filmet – amely olyan, a film számára készült felvételeket is tartalmaz, amelyeken nem mint közszereplő jelenek meg – nekem nem mutatták be, annak nyilvánosságra hozatalához nem adtam a hozzájárulásomat.” – Biszku Béla sajtóközleménye, 2010.

Biszku először hozzájárult a róla készült film bemutatásához, amit a hirtelen jött feltűnést és politikai vihart látva visszavont, családja pedig perrel fenyegette meg az Uránia Nemzeti Filmszínházat, amennyiben megtartják a tervezett filmbemutatót. A bizonyodalmak elkerülése végett a filmszínház vezetése elállt a vetítéstől, a filmet ennek ellenére június 16-án egy más helyszínen mégis bemutatták. A nagy nyilvánosságot kapott eseményen olyan sokan jelentek meg (köztük több politikus is), hogy a filmet egész este vetíteni kellett, hogy mindenki láthassa. Miután Biszku lányai is megtekintették végül hozzájárultak, hogy az Uránia is műsorára tűzze.

A film kapcsán született egy törvényjavaslat azzal kapcsolatban, hogy a magyar történelem szempontjából kiemelkedően fontos dokumentumfilmek és történelmi dokumentumok nyilvánosságra hozatala ne legyen minden esetben kizárható a személyiségi jogokra való hivatkozással.

Biszku Béla 2010. augusztus 4-én a Duna Televízió „Közbeszéd” című műsorának vendége volt, ahol a riporter többek között az 1956-ot követő perekre vonatkozóan tett fel neki kérdéseket. Az interjúban elhangzottak

miatt, 2010. augusztus 6-án Szilágyi György, a Jobbik politikusa feljelentette Biszku Bélát. A feljelentés alapján az ügyészség 2011. január 27-én vádat emelt Biszku Bélával szemben a nemzetiszocialista és kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása miatt (Btk 269./C. §). A vádirat szerint Biszku Béla a riporter által feltett kérdésekre „olyan válaszokat adott, amelyből úgy tűnt, hogy jelentéktelennek tartja ezeket a bűnöket”.

2011. február 24-én az ügyben eljáró bíró felfüggesztette az eljárást és a jogszabály vélt alkotmányellenessége miatt az Alkotmánybírósághoz fordult. Dr. Rábai Krisztina bírónő szerint a Btk. 269/C §-a sérti a jogbiztonságot és a szabad véleménynyilvánításhoz fűződő jogot. A bírónő kérdésként tette fel azt is, hogy „a történelmi események megítélését lehet-e büntetőjog eszközeivel üldözni olyan esetekben, amikor az alapbűncselekmények elkövetése miatt nem indult eljárás, felelősségre vonásnak esetlegesen csak a nemzetközi jog szabályai alapján lehetne helye. Ki jogosult annak kimondására, hogy ezek a cselekmények népiirtásnak, emberiség elleni bűncselekménynek minősültek-e tekintettel arra, hogy Magyarországon még nem született olyan precedens értékű jogerős bírói ítélet, amely – az 1956-os megtorlásokkal kapcsolatban – ennek tényét megállapította volna” – Dr. Rábai Krisztina bírónőnek az Alkotmánybírósághoz benyújtott indítványából, 2011. február 24.

2010. október 21-én, Gellért Ádám jogász egy beadványt juttatott el a hatóságokhoz, amelyben az 1956-os megtorlásokban résztvevő személyek, köztük Biszku Béla nemzetközi jogon alapuló (emberiesség elleni bűncselekmények miatti) felelősségre vonásának a lehetőségét vetette fel. 2010. október 29-én, a Fővárosi Főügyészség a beadványt feljelentésként értékelte és elutasította. 2010. november 16-án Gellért Ádám panasszal élt a feljelentést elutasító határozat ellen a Legfőbb Ügyészségnél. Ezt, valamint a feljelentő további panaszait a Legfőbb Ügyészség mind elutasította, s megtagadta a nyomozás elrendelését.

Akasszátok fel a királyokat! – Petőfi Sándor

Mindenki ellenség volt, akinek volt valamije

Szűk egy éve alapította meg *Eötvös Péter* a kommunizmus bűneinek feltárására hivatott, a KDNP-hez kötődő munkacsoportot, amely a *Konrad Adenauer Alapítvánnyal* közösen programok sorát valósította meg eddig. A munkacsoport hamarosan alapítvánnyá alakul át, hogy még többet tehessen a múlt feltárása érdekében. A szellemi műhely magját 17 rangos értelmiségi adja.

Az alapító szerint máig történelemhamisítás folyik Magyarországon, eljött az ideje ennek véget vetni.

– *Miért kell ma a kommunizmus bűneinek feltárására önálló munkacsoportot létrehozni? Nincs erre elég történész kutató?*

– Távolról sincs elég kutatás e témakörben, ami kutatás ma van, az sem mind fogadható el számunkra. Óriási fehér foltok vannak a magyar történelemben, részben a tudatos történelemhamisítás okán, részben a tárgyyszerű ismereteink hiánya miatt. E hézagokat szeretnénk kitölteni tudományos kutatások eredményeivel, azok publikálásával. Nem csak a tudományos szakmunkák műfajában, de köznapi nyelven is publikálni szeretnénk a feltárt történelmi tényeket. A mai fiatalság a szándékos félrevezetés következtében csak nagyon nehezen tud tájékozódni társadalmi, politikai, és erkölcsi kérdésekben. Ezzel a helyzettel él vissza az utódpart. Az átmentett kommunista ideológia, a múlt ismeretének hiányában sokszor alig ismerhető fel.

– *Kik vezetik felfelé a fiatalokat, mely kutatásokat nem tudnak elfogadni?*

– Az egyik legégbekiáltóbb példa erre az Ötvenhatos Intézeté, amely a forradalom áldozataival kapcsolatban máig 2500 forintot beszél. Átvették a Kádárék által publikált számot, miközben a mindenki számára elérhető statisztikai adatok is bizonyítják, hogy legalább egy nagyságrenddel több áldozatról kell beszélni. Az, hogy Kádárék miért hamisították az adatokat, nem kérdéses. Az viszont érthetetlen, hogy az Ötvenhatos Intézet munkatársai miért ragaszkodnak a valótlanságokhoz, és miért folytatják a dezinformálást a mai napig! Az a baj, hogy egy sor történelmi tény vagy csak kozmetikázva,

vagy egyáltalán nem jelenik meg a szélesebb tömegek előtt Magyarországon.

– *Mely történelmi témákra gondol?*

– A kitelepítések nem szerepelnek olyan súllyal a legújabb kori történészek munkáiban, mint amilyen súlya ennek annak idején volt. Ennek egyik oka, hogy a hortobágyi kényszermunkatáborokkal kapcsolatos iratanyagok a 90-es évek közepéig nem voltak kutathatóak. Ma már azonban azok, legalábbis amely dokumentumok nem az MSZMP valamelyik utódpartjának a birtokában vannak. A középiskolai történelemkönyvekben a szocializmusban elkövetett törvénytelenések csak nagyon spórolósan, ritkán és csekély terjedelemben jelennek meg. Ennek a következménye az, hogy a mai fiatalok teljesen tájékozatlanok az ötvenes évek történetében. Itt nem a politikátörténetre gondolok, hanem annak a rendszernek a máig ható, a társadalom szerkezetét szétverő, a nemzetet morális alapjaiban megrendítő vonásaira.

– *Mi az oka annak, hogy a mai értelmiség túlságosan félve nyúl a szocializmus témához?*

– Ha bárki felvet, vagy publikál valamit, ami újdonság, azonnal valamilyen bélyeget ragasztanak rá azok a megmondóemberek, akik szeretnek beszkatulyázni mindenkit sajátos szempontjaik szerint. Van egy idősebb generáció, amely nem tudta maradéktalanul levetkőzni magáról a kádári örökséget. Ők még mindig a Kádár kor fogalomrendszerében gondolkodnak, és az akkori kifejezéseket használják. Számos akadémiai nagydoktor, egyetemi tanár öskövületként uralja a pályát. Irritáló, amikor halljuk egyesek megnyilatkozását a harmincas évekről.

A tudományos semlegesség helyett ab ovo ítéletet fogalmaznak meg, bármiről legyen is szó. Sokszor már a kérdésfelvetéskor prejudikálnak általuk vélelmezett igazságokat.

– *Lehet ezen változtatni?*

– Változtatni legfeljebb áttételesen, példamutatással tudunk. Mindenesetre a jelenség arra készítetett minket, hogy foglalkozunk vele.

– *A minket alatt kiket ért?*

Corvin lánc és Corvin koszorú

zsó építőművész, Kelemen Lajos történettudós, Korányi Sándor br. orvostudós, Melich János nyelvtudós, Pásztor János szobrászművész, Ravasz László teológus, Rudnay Gyula festőművész, Schütz Antal hittudós, Serédi Jusztián egyházjogtanácsos

Corvin koszorú: Angyal Dávid történettudós, Angyal Pál jogtudós, G. Bajor Gizella színművésznő, Bakay Lajos orvostudós, Balázs András kultúrpolitikus, Bartók Béla zeneszerző, Bede Mária író, Bíró Vencel történettudós, Burghardt Rezső festőművész, Csánky Dénes festőművész, Csathó Kálmán író, Domanovszky Sándor történettudós, Dudits Andor festőművész, Ereky István jogtudós, Fejér Lipót matematikus, Gál György színművész, Gerevich Tibor műv. tört., Glatz Oszkár festőművész, Gulácsy Irén író, Gyullay Domonkos író, Gyergyay Árpád orvostudós, György Lajos irodalomtudós, Harsányi Zsolt író, Heller Farkas közgazdász, Herczog Ferenc orvostudós, Hóman Bálint történettudós, Horváth János irod. tört., Hüttl Dezső építőművész, Kemény János br. író, Kenéz Béla statisztikus, Kertész K. Róbert építőművész, Kiss Ferenc színművész, Kodály Zoltán zeneszerző, Komis Gyula filozófus, Kós Károly építőművész, író, Kovács Alajos statisztikus, Kristóf György irodalomtudós, Lechner Jenő építőművész, Makkai Sándor iro-

– A kezdeményezésemre alapított munkacsoportban pillanatnyilag 17 barátunk dolgozik: 5 tanszékvezető egyetemi tanár, újságírók, történészek, filmrendezők. Kahler Frigyes, Jobbágyi Gábor, Horváth Attila, Szabó István jogász professzorok, Hankó Zsuzsa történész-szociológus. Feltett szándékunk fiatalokkal bővíteni a kört.

– *Önnek van személyes indíttatása a munkacsoport létrehozásában?*

– Az anyai nagyagám magas rangú rendőrtisztviselő volt a Horthy-korszakban, 1945-ben meghalt. Özvegyen maradt nagyanyámtól 1950-ben, 73 évesen megvonták a nyugdíjat, majd kitelepítették budapesti lakásából valahová a Hajdúságba, ahol éhen halt. Pedig semmi köze nem volt ahhoz, hogy férje a 30-as években rendőr volt. Úgy bántak vele, mintha bűnöző lett volna, mintha bűn lett volna rendőrfelteségnek lenni.

– *Gondolom, osztályidegen volt, "B" listás, vagy valami ilyesmi.*

– Ennek a proletárdiktatúra néven is ismert társadalmi kísérletnek útjában állt a polgári, keresztény nemzeti középosztály. Mindenki ellenség volt, akinek volt valamije. A kitelepítetteket kuláknak minősített, jobb módú gazdálkodó családokhoz telepítették be. A kulákok képviselték faluhelyen a polgárságot. A kommunisták azt hitték, hogy majd az egymás nyakára kényszerített emberek marakodni fognak és kijátszhatják őket egymás ellen. De nagyot tévedtek. A vidéki emberek tisztában voltak a helyzettel, és együttérzéssel adták oda a tisztaszobákat a kitelepítetteknek. Példamutató módon viszonyultak az érkezőkhöz.

– *En is ismertem egy Pestről családostul kitelepített jogászt, aki hivatalos papírok értelmezésében, kérvények megírásában segédkezett a fél falunak. Az egyszerű paraszt-emberek élelemmel fizettek neki, miközben esténként verte az ablakot a rendőr, hogy kényszerlakhelyét nem hagyta-e el. Az illető a nagyapám volt.*

– Valóban csodálatos történetek születtek az emberiségről, együttműködésről. Az első kitelepítési hullám azzal indult, hogy 1950. június 23-án a déli és nyugati határsáv-

ból kiemelték családokat. Ők jórészt nem kulákok voltak, hanem olyan szegényparasztk, akik nem akartak belépni a téesszbe; 10 ezer embert, komplett családokat vittek el kisbástul, aggastyánostul 12 kényszermunkatáborba, ahol ávós fegyveresek felügyelete mellett kellett mezőgazdasági munkát végezniük.

– *Meghirdették hivatalosan, hogy a középosztály megtörése a cél?*

– Ezt nem mondták ki, Révai József főideológusnak 1946-ban a Szabad Népben megjelent cikke azonban iránymutató volt, meghatározta ki a reakciós.

– *Ki volt az?*

– Mindenki, aki nem ért egyet a kommunistákkal. Az, pedig nyilván nem ért egyet a kommunistákkal, akiknek a vagyonát, a vállalkozását, a földjét, a lovát államosítani akarják. Az az ellenség, akitől van mit elvenni. A legkisebb elvehető vagyon is ide sorolta a birtokosát. A hortobágyi tábor 10 ezer lakójának 40 százaléka szegényparaszt volt. Nem mondhatjuk, hogy csak a királyok-hercegek-grófok kerültek ebbe a helyzetbe. Nem minden szegényparaszt tapsolt a kommunistáknak. Azok, akik az egyházhoz jobban kötődtek, tagjai voltak a Kisgazdapártnak, a Parasztpártnak, a Demokrata Néppártnak, a Katolikus Legényegyletnek, a KALOT-nak, vagy bármelyik nem kommunista társadalmi szerveződésnek.

– *Honnan tudták a kommunisták, hogy ki, hol áll politikailag?*

– A helyi ávós tudta, ki hol áll. Akiről úgy gondolták, hogy jobboldali, ez elég indok volt ahhoz, hogy kitelepítsék az otthonából. Az is elég volt, ha valamilyik jó elvtárs ki-nezte magának a valakinek a házát. A kapzsiságnak és a jogtalan vagyonszerzésnek is tág tere nyílt, amiről egy árva szó nem esik. Ezért érezzük szükségesnek kellő alapossággal különböző társadalomtudományi szempontból feltárni a történeteket. Ha már a bűnösök temrehívása elmaradt, legalább utólagos leplezésük történjék meg. Megbékélésről, megbocsátásról majd utána kezdetünk beszélgetni.

Bertók T. László

dűművész, Zemplén Géza vegyész, Zilahy Lajos író.

Eddig a két – visszatért területek miatt megnövekedett – névsor, amelyet érdemes alaposan szemügyre venni. Szemügyre venni és kiértékelni olyan szempontból is, hogy a háború negyedik – Magyarország számára csak második évében, a német nemzetiszocialista eszmék és fajgyűlölet ingoványába mindjobban belekényszerített Európa számára üde szigetet jelentő Magyar Királyságban, Horthy Magyarországon, mennyire nem érvényesült a kitüntettek származása. Elég csak Serédi Jusztiánra gondolni, aki Szapucsek Györgyként látta meg a világot, vagy Molnár Ferenc íróra, aki Neumann Ferencnéként született, vagy Mécs Lászlóra, aki Martoncsik Józsefként született, vagy Fejér Lipótra, aki Weisz Lipótként jött a világra.

Nem folytatom, meghagyom az olvasóknak annak eldöntését, hogy igazak-e a manapság is az idegengyűlöletet hangoztató vádak, de máig nem értem, hogy Bartók Bélának, aki Kodály Zoltánnal együtt megbecsült, elismert és magas kitüntésekben részesített, ünnepelt tagja volt a két háború közötti Magyarországnak, aki Kodály Zoltánnal egyetemben az Országgyűlés Felsőházának is tagja volt, 1940-es amerikai turnéja után miért kellett nem hazatérnie. Egy olyan Magyarországra, amelynek egészségügyi titkos tanácsosa dr. Réthi Aurél gégyész lehetett. Ezt talán csak ő tudja. Vagy a tanácsadói!

Dobai Miklós

Volt egyszer egy olajbizottság. A kilencvenes évek közepén készült jegyzőkönyvből való a következő részlet.

Az elnök Pallag László, nemrégiben elhunyt kisgazda országgyűlési képviselő, a meghallgatott főrendőr Sándor István, a Papa, aki beépült a maffiába. Miután sokat megtudott a kollégákról is, letartóztatták, néhány hónapot börtönben kellett töltenie. Az olaj aktákat 85 évre titkosították.

„Elnök: Van-e információja a Belvárosi Közbiztonságáért Közalapítványról?

Sándor István: Az, hogy milyen közalapítványok voltak a rendőrségnél vagy az önkormányzatnál, nem tudom, de azt mind az alvilág pénzelte.

Elnök: Információim szerint 20 night club pénzeli a belvárosi közalapítványt.

Sándor István: És kinek a kezében van az a húsz night club, kérem én? A Conti Cár. A Vizoviczki egy katona.

Elnök: És a rendőrök kapcsolatai?

Sándor István: Erről jobb nem beszélni. Inkább.

Elnök: A bizottsági anyagok között

van egy olyan kazetta is, amelyen az V. kerületi őrsparancsnok veszekszik az egyik night club vezetőjével. A védelmi pénzek megvitatása folyik egészséges magyar kifejezések közepette.

Sándor István: Ugyanez elmondható a belvárosi őrsről és a többiről is.

Elnök: Ugyanakkor a nevezett rendőri vezető még mindig élvezi a beosztását.

Sándor István: Ez egy élő példa. Kérem szépen, amikor a Viszki megszökik a Gyorskocsiból, bizonyos berkeken belül szóbeszéd, hogy azért tud megszökni, mert látogatási nap lévén minden ór

lent van a látogatók között. Sok cigány, nemzetiségi származású személy van fogva tartva, és mindenki megy, mert akkor adják a jattot. Ezt nem én találok ki, ezt azok mondják el, akik ott vannak.

Vizoviczki László Hajógyári-sziget szórakozóhelyeinek tulajdonosa, 2012. júniusában letartóztatták, előzetesben van négy főrendőrrel együtt. Amint a szálak jó magasra fognak érni, azonnal titkosítani fogják az ügyet. Ha nem, az nagy csoda lenne. Orbán Viktor 2009-ben elszámoltatást ígért, 2012-re leszámolás lett belőle.

Pintér Sándor: Voltak információink a rendőrségi korrupcióról, de azt sajnos nem tudtuk, hogy a fertőzöttség milyen mértékű

– Még a télen döntöttek a rendőrség alapos átszervezéséről, és júniusban hozzá is láttak ehhez. Közben a legkényesebb pozíciókban ülő vezetőket korrupciógyanú miatt le kellett tartóztatniuk. Egyes hírek szerint már két éve is pontosan ismerték a rendőrség maffiakapcsolatait, miért nem csaptak le hamarabb? Talán éppen a fejcseréket kellett megindokolni?

– Aki két éve tudta, hogy mi folyik ott, sajnos nem mondta el nekünk. De válasszuk külön az átszervezést és az említett bűnügyeket! Az átalakítást már az első napokban elkezdtek. Az első lépés az információgyűjtés volt, majd elemeztük a helyzetet, és néhány héten belül megtöbbszöröztük az utcán szolgáló erőket. Ezután kezdeményeztük a jogszabályok megváltoztatását. Ma már rögtön a bíróság elé kerülhetnek a tolvajok, így háromszor is meggondolják, hogy megkárosítsák-e a kistermelőket, kereskedőket. Felmértük a létszámviszonyok területi egyenlőtlenségét is, és kiderült, hogy óriási különbségek vannak.

– Ezek nagyon fontos dolgok az ország közbiztonsága szempontjából, de azért egy két információ eljut a sajtóhoz, így hozzánk is. Így például az a hízelgőbb forgatókönyv, hogy önök ismerték a maffia rendőrségi kapcsolatait, csak hagytak időt maguknak a teljes hálózat kfigyelésére és feltérképezésére.

– Hangsúlyozom, hogy a rendőrség szervezeti átalakítása és a korrupciós rendőrök ügye között nincs összefüggés.

– Csak éppen a fejcserék és a letartóztatások szinte egy időben történtek.

– Ez a véletlenek egybeesése. A korábbi miniszterségem során is a félidőre jutottam el az információgyűjtésben oda, hogy a vezérkart átalakítsam. Két év kell ugyanis rá, hogy eldönthessem, ki hajtja végre jó minőségű munkával a feladatait, és ki nem. Igaz, voltak információink a rendőrségi korrupcióról, de azt sajnos nem tudtuk, hogy a fertőzöttség milyen mértékű.

– Arra tehát nem számított, hogy szinte a teljes szervezett bűnözés elleni csoport lelepleződik?

– A teljes csoport nem vett részt a bűncselekmények elkövetésében. De nem tudtuk, ki vagy kik az elkövetők. Először titkos módszerekkel és eszközökkel pontosan fel kellett derítenünk a folyamatokat, utána tudtunk csak lépni.

– A Népszabadság arról írt, hogy ugyanilyen romlottság tapasztalható a szintén ön által felügyelt belföldi

titkosszolgálatoknál is. Ott is rendet tesznek?

– Ott is túl vagyunk már ezen. Az információgyűjtést lefolytattuk, és az értesítéseinket átadtuk az illetékes Legfőbb

Ügyészségnek, amely kiváló és eredményes munkát végzett. Ne felejtsek el, hogy az előző korszak titkosszolgálati vezetői ma őrizetben vagy házi őrizetben vannak, és nyomozás, bírósági eljárás folyik ellenük.

– Egyetért velünk abban, hogyha a titkosszolgálat és a rendőrség kétfelé húz, az óriási kárt okoz az országnak?

– Teljes mértékben, de amióta mindkét szervezet a belügyminiszter irányítása alatt működik, az együttműködés napi szintű, sőt órákra, percekre lebontható.

– Hatala József országos rendőrfőkapitány most az egekig magasztolódik, a tisztulási folyamat az öné mellett az ő nevéhez fűződik. Nem bánja, hogy néhány hónapon belül ennek a sokat bizonyított rendőrnek is nyugdíjba kell vonulnia a sokat vitatott „hatvankét éves” szabály miatt?

– Ne haragudjon, de én nem ismerek ilyen jogszabályt. Ön olvasott törvényt erről?

– Készülőben van...

– Szerintem várjuk csak meg, hogy milyen bölcsen döntenek majd az országgyűlési képviselők.

– Akkor azt meg sem kérdezzük, hogy Bolcsik Zoltán, a mostani leleplezéseket irányító Nemzeti Védelmi Szolgálat vezetője kerül-e a helyére.

– Nálam bármit megkérdezhetnek.

– Amikor kiszivárgott a bűnbánó kereszt-

apa, Radnai László vallomása, állítólagos belügyi források arról informálták a Heti Választ, hogy az csak hamisítvány volt, amivel a korrupciós rendőrök zsarolták Vizoviczki Lászlót. Utána mégis belső vizsgálatot in-

dítottak a kiszivárogtatás miatt. Valaki tehát nem mond igazat, egy hamisítvány aligha hozta volna lázba önöket.

– Ilyen mélységig nem ismerem ezeket az ügyeket.

– Azt azért megbocsátja, ha ezt nem hiszszük el? De maradjunk annál, ami elmondható: azzal, hogy Vizoviczkiék letartóztatták, megszűnt a rendőrpörtáztatás? Az, amikor a kocsmá, szórakozóhely tulajdonosa feketén szabadnapos rendőrt bérel ajtónállóknak?

– Eddig is az elbocsátást kockáztatta, aki ilyet vállalt. Már az előző ciklusom idején pontosan meghatároztuk, hogy mit vállalhat egy rendőr, és mit nem. Biztonsági őr, vagy taxis például nem lehet, de tudományos, oktatási, sport- és kulturális tevékenységet folytathat.

– Beállhat az énekkarba.

– Vagy szólóénekes is lehet. Ha kiderül, hogy rendőrök dolgoznak egy bár bejáratánál, nemcsak az érintettek, a parancsnokuk is büntetésre számíthat.

– Megírtuk, hogy megszületett a kormányzati elhatározás a kétes hírű és az államnak hatalmas adókiestést okozó józsefvárosi kínai piac felszámolásáról.

– Ez elsősorban a kerület hatásköre.

– És a terület birtokosáé, azaz a MÁV-é, illetve az öné, hiszen egy ilyen kockázatos

lépést csak akkor lehet megtenni, ha az állam felsorakozik mögé, a teljes szigorával.

– Akik ezt a döntést meghozták, szerintem kellően bátor emberek. A Belügyminisztérium pedig odafigyel rá, hogy ez a bátorság megfelelő alapokon nyugodjon.

– Bravó, ön kitűnő rendőr! Merthogy más időpont van az elején, nagy betűvel, és más a hátán, nagyon apróval. Szerintem a rendőrökön kívül minden sofőr úgy gondolja, hogy a „vezetői engedély érvényessége” azt jelenti, hogy addig lehet vele vezetni, és nem azt, hogy addig érvényes a „vezetői engedély” nevű pasztikkártya. Ráadásul nem is szerepel a kártyán semmiféle figyelmeztetés erről. Tele van az internet felháborodott levelekkel, állítólag százötvenezer forintos bírság adható a félreértésért.

– A bécsi egyezmény szabályozza, hogyan kell kinéznie a vezetői engedélynek. Mi pontosan úgy állítjuk ki a kártyát, tehát nem csak Magyarországon múlik, hogy mi szerepel a jogosítványon. Látom, önnek csak egyetlenegy vizsgálja van, nézzék csak az enyémet, a teherautó, a személykocsi még érvényes, de a busz például lejárt. Ezért vannak a hátán is dátumok, s ha az oda beírt kategóriában az érvényesség lejárt, az elől látható időpontig még személyi igazolványként használhatja a jogosítványt.

– Óriási a közfelháborodás, amiért ilyen és ehhez hasonló „piszlicsáré” szabálysértések miatt brutális bírságokat rónak ki.

– Bocsánat, azok a cselekmények, amelyeket a társadalom büntetni rendel, nem piszlicsáré ügyek.

– Kijelenti-e, hogy elvárja a rendőreitől, hogy mondvasinált ügyekkel ne piszkálják az embereket?

– A társadalom dönt, és nem az, akit éppen meg akarnak büntetni. Másképpen anarchia lenne az országban. Azzal viszont egyetértünk, hogy apró feledékenységekért, hibákért ne rójunk ki nagy bírságot, éppen ezért az ösztöl módosítottuk a szabályrendszert, így számos esetben alkalmazhat figyelmeztetést a rendőr, és csökkentettük a bírságok összegét is.

– Lesznek még meglepetések a korrupciós ügyben, vagy a nagyhalakat már kifogták?

– A korrupció elleni küzdelem folyamatos munka, s nagy a kísértés. A miatyánkban is az áll, hogy „ne vígy minket a kísértésbe”, de a kísértés állandó, és mindig van, aki megtéved. Szeretném, ha azok a kollégák, akik meginognak, felnézzenek, és meglátják maguk fölött Damoklész kardját.

– Két éve mondta nekünk, hogy nem ismer tabutémát. Nem fáradt el?

– Én?

Koncepciós vádak és a rideg valóság

A Katonai Felsőbíróóság 1954. január 15-én Péter Gábort – akit 1953. január 3-án tartóztattak le Rákosi

Mátyás Lóránt utca 4/B alatti villájában – és tizenhét társát különböző bűncselekmények vádjával jogerősen elítélte. Péter Gábor nem akarta elhinni, hogy elvtársa csapdába csalta, mert vendégségbe hívta, de az elfogásához nyújtott segítséget.

Ez egyúttal egyfajta látlet, illetve kórkép is az ÁVH-ról (Államvédelmi Hatóság), és az akkori pártvezetésről. Nem sokkal e pert megelőzően Rajk László és társai ellen folyt a tárgyalás koholt vádak alapján, és született halálos ítélet. Rákosi nem nyugodott, mindenáron bizonyítani akarta Moszkvának kommunista antiszemitizmusát. Kihasznlta, hogy a Joint (zsidósegítő szervezet) a budapesti gettó felszabadulásával egy időben megkezdte tevékenységét. E tevékenységet kezdettől fogva a PRO (Politikai Rendvédelmi Osztály), majd később az ÁVO (Államvédelmi Osztály) lépésről lépésre figyelte, és mivel a segélyösszegek valutában érkeztek, megpróbálták ezeket a pénzeket részben vagy egészben megkaparintani. Ez óriási hasznot hozott a PRO és az ÁVO számára, mivel senki sem mert szembehelyezkedni velük.

A PRO szinte mindent tudott a Joint pénzügyeiről. Készült egy jelentés 1947 júliusában, amelyből megtudható, hogy a több száz rázorult mellett kik részesültek még az adományokból: például az Államügyészség, Debrecen város polgármestere, Budapest székesfőváros, Magyar Honvédelmi Minisztérium, Katonapolitikai Csoportfőnökség, a Magyar Országos Letartóztató Intézet őrszemélyzete, MKP, MADISZ, Népfőügyészség, Országos Vidéki Rendőregyesület, Államrendészet Főparancsnokság, BM Rendészeti Osztály, BM Rendőrkórház, főkapitányság, detektív főnökség. Az összegek csak azokhoz nem kerültek, akikhez valójában kellett volna kerülniük, illetve ha csuriant-cseppent valami, az töredéke volt az országba érkezett támogatásoknak.

A hatalmas pénzmozgás óriási lehetőséget teremtett Rákosiék számára a fényűző életmódra. Mindenre rá akar-

ták tenni a kezüket, és keresték annak a lehetőségét, hogy egyfajta cionista pert kreálhassanak szovjet mintára. Betiltották 1949. március 13-án a Magyar Cionista Szövetséget, amelynek csaknem negyven ezer tagja volt. A pártvezetésben Szirmai István volt a zsidóügyek megbízottja, aki az 1930-as években maga is cionista volt. Majdnem tizen-

Rákosi mellett, középen, Péter Gábor

négyezer magyar zsidó vándorolt ki Palesztinába 1946 és 1949 között, illetve 1948 után az újonnan alakult Izraelbe.

Rákosi Mátyás, a nagy vezér, az egykoron Adán zsidóként született bolsevista visszaemlékezéseiben minden alkalommal elhallgatta származását, anyja nevét soha nem említette, apja nevét pedig meghamisította. Kevesen tudják, hogy az apja és Béla nevű testvére Mauthausenben, a lágerban halt meg, a húga, Hajnal pedig Bergen-Belsenben. Rákosi a börtönövek alatt is tagadta zsidóságát, nem kötődött semmiféle zsidó hagyományhoz, sőt, 1940-ben Moszkvában antiszemita lett, holott pontosan tudta, elvtársainak jelentős része öhozzá hasonlóan zsidónak született. Vas Zoltánnak levélben adta tudtára, nem kerülhet komolyabb pozícióba a zsidó származása miatt.

Minden igyekezete ellenére Rákosi Mátyás mélyen megsértette a szovjet párt szabályait, amelyek azt diktálták, hogy három zsidó származásánál több ne legyen a vezetésben. Ezzel szemben a magyar vezérkarnak tagja volt Rákosi

Mátyás, Gerő Ernő, Révai József, Farkas Mihály és Péter Gábor. Mindez hiába volt így, létük egy percig sem volt biztonságban, mert Rákosit fűtötte a bizonyítási vágy Moszkva felé. Jó példával szolgált számára a prágai Slansky-per, amelynek kapcsán az 1952. november 27-én kihirdetett tizenegy halálos és három életfogytiglani fegyházbüntetést

tak, és kapcsolatban álltak a Jointtal.

Rákosiéknek e két példa kapcsán le kellett leplezniük a magyarországi cionista vonalat, amely összejátszott a horthysta rendőrséggel, amerikai kékkel, és szerepelnie kellett benne jugoszláv vonalnak is. A cionista összeesküvés első számú célszemélyének Péter Gábort választották, aki igen

Domonkos Miksát, a Pesti Izraelita Hitközség főtitkárát az ÁVH 1953. április 7-én hurcolta el. A koncepció szerint Raoul Wallenberget az egykori Zsidótanács tagjai, Stöckler Lajos, Domonkos Miksa, József András és Csengeri Leó gyilkolták meg 1945-ben. A kihallgatások anyagából „világosan megállapíthatóvá kellett tenni, hogy a volt Zsidótanács tagjai valamennyien Gestapo-ügynökök voltak, és a tárgyaláson majd úgyis ki fog derülni, hogy nem antiszemitizmusból tartóztattuk le őket, hanem mert a Gestapo ügynökeiként a szegény zsidók gyilkosai és amerikai imperialista kémek”.

Péter Gábor és társai ügyében a vizsgálat az elejétől a végéig a felső vezetés szigorú ellenőrzése és irányítása mellett folyt le. Jellemző, hogy az ügy során készült aktákon az őrzeteseke neve mellett egyszerre az eredeti nevüket is feltüntették. A lefogott zsidó vezetők közül két csoportot kreált az ÁVH. Az egyikben Benedek doktor mint a hazai orvos-összeesküvés irányítója szerepelt, a másikban Stöckler Lajos, akit a Gestapóval való kollaborációval és Wallenberg meggyilkolásával vádoltak.

Sztálin halála azonban borította a koncepciót, nem cionista perként folytatták le a tárgyalást. Péter Gáborékat különböző bűncselekmények – népellenes büntett, hűtlenség büntette, folytatólagosan elkövetett hivatali hatalommal visszaélés büntette, ajándékok tiltott elfogadása és hivatali sikkasztás – miatt ítélték el jogerősen.

Vámos György

Döbbenet!

Csak a legnagyobb felháborodás hangján tudom kifejezni a a bennem dúló indulatokat. Bekapcsolva a Kossuth rádiót, május 21-én azt hallom, hogy a gyerekeinknek, unokáinknak Kádár Jánosról mesélnek, és ebből a gyilkos hazaárulóból csinálnak mesehőst. Arról, aki írta ezt a mesét, megvan a véleményem. De aki a magyar rádióban ezt a felháborító mesét műsorra javasolta, aki mint szerkesztő engedélyezte, annak nincs helye a magyar írott és elektronikus médiában.

Ez a senkiházi bitang, aki képes volt a saját párttársait

megkínóztatni, aki ígérete ellenére kivégeztette Nagy Imrét, aki az '56-os forradalom leverésére behívta a szovjet csapatokat, aki kivégeztetett több száz magyar forradalmárt, aki elment Marosvásárhelyre és ott kijelentette, hogy Romániával szemben nincsenek területi követeléseik Magyarországnak, és ezzel kiszolgáltatta az erdélyi magyarságot a románoknak, mert ezután az ígéret után telepítettek be Erdélybe 3.003.000 román, ebből az emberi szörnyetegből mesehőst csinálni a rendszerváltásnak hazudott gyalázat után

22 évvel, ez több mint bűn, ez az aljasság olyan mélysége, amit szavakkal nem is lehet kifejezni.

Meddig tűrjük el az ilyen és hasonló provokációt a magyar nép ellen?

Meddig lehet a tanácsköztársaságot, Károlyi Mihályt, Jászi Oszkárt és társait magyar hősként feltüntetni, és tanítani a magyar ifjúságnak?

Tisztelt média hatóság, kedves Hankiss Ágnes, tisztelettel kérdezem, hol van az elég?

v. Hompoth Zoltán Vecsés Telepi út 62. MR1 Kossuth Rádió – Rádiószínház – Igazságos Kádár János – 13. rész.

FEJÉR GYÖRGY JÁNOS ÍRÁSAI

Forradalmaink

Fülkeforradalom után „*gasztroforradalom küszöbén*” állunk – írta a *Magyar Nemzet*. Részletek a cikkből:

„... lelkendezik egy háromfős társaság idős hölgy tagja Magyarország első Michelin-csillagos éttermében... A vendégek maximálisan elégedettek, konstatálom...” – írta az újságíró magyar nemzet. A tulaj pedig *lenyilatkozta*:

„Tavaly... visszahívtuk a régi portugál séfünket... (amikor megkaptuk a csillagot, éppen argentin főszakácsunk volt)... külföldi létére megértette, hogy érdemes a magyaros ízeket, specialitásokat is – legalább jelzés értékkel – beépíteni a kínálatba, így akár rendelhetünk egy menü részeként véres hurkát is... Igénytelenné tették az embereket...”

Egy másik étteremben, „... amely a cári világ egy nagypolgári lakására emlékeztet... még mindig sok problémával küzd a szakma.

– Több mint tíz éve szopós bárányt szolgáltunk fel, sok vendégünk azonban nem hitte el, hogy valóban azt kapta – mondja ... a hely félig orosz ... szakácsa. – Ha vérrel akarok dolgozni, hetekkel előre szólnom kell... ha galambmellet készítenék májusban, már áprilisban jeleznem kell... – sorolja a gondokat a séf.”

Egy sokáig Peruban élő japán férfiú

„világot átszelő” étteremláncot alapított. A magyar láncszem „... séfje szerint több okból sem elhanyagolható, hogy a fővárosban tavaly megnyílt az étterem... szarvassültet már kínáltunk, és a ... leghíresebb fogást, a grillezett, érlelt alaszakai tökehalat szeretném itthon elkészíteni harcsából, egyelőre még nem találtam jó alapanyagot... *Andy Vajna* nagy kedvence, a mangalica... Vicces, de a zöldségek jó részét ma még Peruból hozzuk... Sok dél-amerikai jalapeno paprikát használunk, rengeteg pénzbe kerül beszerezni Bécsből... megértem a magyar termelőket, hogy ma még nem tudnak a bizonytalanra tenni, mert a csúcsgasztronómia egy formálódóban lévő piac.”

Van még a cikkben gourmet-túra, regionális és szezonális jellegzetesség, vízi bivaly, Michelin-csillagos német szakács, még csillagtalan német szakács-tanítvány, az év étterme a Dinning Guide szerint, idegen nevű és idegen tulajdonban lévő szállodák, éttermek, a Bourbon-ízvilágért felelős francia főszakács, aki Dubajból érkezett.

„– Meg tudják fizetni ezt a magyarok? Nem drága egy Le Bourbon menü? –” kérdi tőle az újságíró magyar nemzet.

„– Mihez képest? Harmincezer euró drága egy Mercedesért? –” olvashatjuk a választ.

Minálunk havi negyvenhétézer forintból – kerekén százötven darab ejróból – meg lehet élni, ezt a média szerint egy miniszter mondotta. Minálunk fülkeforradalom volt – eztet meg a miniszterelnök mondotta volt.

Néhány észrevétel a cikkhez:

– itt és most a gasztroforradalom gyomorfordító,

– a cikkben nevezett Magyarország helyesen Csonka Magyarország felszínen úszó ... igencsak vékonyka rétege,

– az újságíró magyar nemzet emelkedjék népszabadságba, hogy láthassa: a minden jóval főzött és – tálalt új Mercedes körül-belül hatvanezer ejró vagy több,

– a budapesti perui japán étteremben a mi pénzünk tejel Andy Vajának, akit nemcsak a mangalica kedvel viszont, hanem egy másik hízott disznó is,

– harcsa és egyéb rablóhal rengeteg van minálunk, még annál is több – a szárazon.

Az idézett írás egy teljes újságoldal a húszoldalas csonka magyar napilapban. Az 1848-ik március 15-éről egy héttel korábban írtak, 1956-ról október huszonharmadikán fognak írni.

Mirólunk soha.

Dübörög

Áztat úja a jujság, a Magyar Nemzet, hogy aszongya

„... *dübörög az elszámoltatás...*”

Nafene!

Eddig csak a gazdaságunk *dübörögött*, de hogy! Meg a vér a fülemben.

A jujság most sem hazudik! Az elszámoltatás valóban *dübörög*, úgy, ahogyan a gazdaságunk *dübörögött* akkor, amikor a csonkák és a vadkapitalista kommunisták uralták volthazánkat *hivatalosan* is.

Tessenek mán megírni aztat a jujságba, hogy a máj napig – 2012. június 4-ig – mindösszesen hány fillért *dübörögött* vissza az elszámoltatás a maradéktalanul ellopott nemzeti vagyonunkból?

Egyet vagy egyet se nem?

Magyarítók

Magyar nyelvűnek látszó föliratozás fut ausztrál film alján. (Tim. 1979. Főszereplők: Piper Laurie, Mel Gibson.) Egyszer csak azt olvasom, hogyaszongya:

– *A vacsora gallyra ment!*

Jobb, mintha romaútra ment volna.

És jobb ma egy véreb, mint holnap a túsok!!

Díjak

A hivatalosan még érvényes időszámítás szerinti 2012. évben az összerberlini mozgóképversenyt perzsa film nyerte. E műalkotás érdemes az első díjra, mert kifogásolja Irán rendjét és felel vele. Iránról pedig tudjuk – hogy ne tudnók! a *csonka* televízió, a *csonka* rádió, a *csonka* sajtó naponként *százszor* veri mibélénk és az *egész* emberiségbe! hogy holokauszttagadó, zsidóüldöző, bankvilágellenes, világbékebontó, jogtipró, elnyomó, környezetszennyező – mi még? –: náci-fasiszta, tömeggyilkos, népirtó, terrorista atomhatalom, az emberiség hererákja, amit ha nem bombázunk haladéktalanul negyvenmillió Hiroshimává, akkor a nemzetközi democsokrácia tiszta banki haszna idén akár egyhatvanegyed százalékkal is csökkenhet.

A második díjat azért kapta “magyar” nagyjátékfilm, mert e műremek voltmagyar rendezője mocskolja Csonka Magyarország rendjét és kormányát, Csonka Magyarországról pedig tudjuk – hogy ne tudnók! a *csonka* televízió, a *csonka* rádió, a *csonka* sajtó naponként ezerszer veri mibélénk és az *egész* emberiségbe! hogy holokauszttagadó, zsidóüldöző, cigányhóhér, továbbá szöröstül-böröstül (magyarán *en bloc*) rasszista; már nem antalldemokratikus, hanem antidemokratikus, valamint bankvilágellenes, világbékebontó, jogtipró, elnyomó, környezetszennyező, a köztisztletnek örvendő sztálini alkot-

mányt elvető álladalom; kormányáról pedig tudjuk – hogy ne tudnók! a *csonka* televízió, a *csonka* rádió, a *csonka* sajtó naponként tízezerszer veri mibélénk és az *egész* emberiségbe! –, hogy náci-fasiszta, horthynyilas, magyarkodó, terrorista önkényurak bögatyas bünbandája, tagjai gyűlölik az értelmiséget, nem támogatják a homoszexuálisok családalapítását, nem tűrik, hogy a terhes nő szabadon szabadulhasson a terhétől, nem tiltják a *sátántangót*. Ezeket meg kell állítani! Hogy ezek mit nem tudnak, mit nem mernek, mit nem tesznek! Ezek lábbal tiporják az emberi jogokat! Ezek lábbal tiporják a filozófusokat! Ezek tudnak ám kézzel is tiporni! Ne feledjük – hogyan is felednők! a csonka magyarországi televízió, a csonka magyarországi rádió, a csonka magyarországi sajtó naponként százezerszer mondhatja, mutathatja, írhatja! – hogy Csonka Magyarország kormánya korlátozza a médiumokat, sőt: megfosztja a médiát az ő szabadságától, ettől pedig a nemzetközi democsokrácia tiszta banki haszna az idén akár egy-két százhuszonnyolcad százalékkal is csökkenhet!

Tarrka Béla göncöstül a lorinói tóba fül, minden bank és mindenik fischerschift a szökő árba vész, a szennyóceán elmossa a konrádkendert és a kofferkertészt, a többieknek pedig nem nyílik meg a vörös tenger.

Te, Gazember, Maradsz – hírmondónak.

De mi lesz mivelünk?

Fajbiológia

A csonka magyarországi sajtó, rádió és televízió naponként negyvennyolc órán keresztül – az ám! – aztat írta, beszélte és mutatta – a foga fehérjén kívül –, hogy a magyarkodó, bögatyas, fasiszta, náci, horthynyilas, holokauszttagadó, háborús bűnös, egyenruhásán bünöző *magyarok* szakadatlan kirekesztik a zsidót és a cigányt, szakadatlan üldözik a zsidót és a cigányt, szakadatlan ölik a zsidót és a cigányt, és végképp el akarják törölni a zsidót és a cigányt.

Az egyik országgyűlési képviselőnk a jobbikból elveszítette előbb a jobbik félfülét, majd a másik félfülét is: családjának tagjai, rokonai, barátai, ismerősei lerágták! Lerágták pedig azért, mert rettegnek! Attól rettegnek, hogy a képviselőt előbb-utóbb zsidónak és cigánynak nézik – és akkor mi lesz velük? Hagyján, hogy a zsidónak és cigánynak nézett képviselőt a szadista bűdös magyarok kirekesztik, mint a tótok a vizet az Öreg Dunából, üldözik, mint szülöttükföldjén a palesztinok a zsidókat, ölik, mint Irakban az elvete-mült hazai terroristák a békés amerikai zsoldoskatonákat, végképp eltörlik, mint a perzsák az Amerikai Egyesült Államokat az afgánoktól kapott atomfegyverekkel – de ki következik utána?! Csak nem ők, a képviselő úr családjának tagjai, rokonai, barátai, ismerősei? Csak nem?! És rágták, rágták a fülét: tegyen már valamit, képviselő úr

a jobbikból, hogy legalább mi, legalább mi megmaradjunk!

Legfőképp azért, hogy bámulhassák a televíziót és boldogan butulhassanak tovább.

A lerágott fülű országgyűlési képviselő a jobbikból nekiveselkedett és igazolást szerzett arról, hogy ő nem zsidó és nem cigány! Remélte, hogy ha ezt a papírt lobogtatja, szerettei is, ő is nyugodtan alhatik, s talán még a füle is visszanő.

Szegény!

A csonka magyarországi sajtó, rádió és televízió, valamint a csonkavilág csonka sajtója, rádiói és televíziói az égisz hördültek és tovább:

– Ez fajbiológia! Ez nektek tilos! Ez belőletek kirekesztendő! Ez tibennetek üldözendő! Ez belőletek kiöklendő! Ez ti-veletek együtt végképp eltörölendő!

Miközben immár naponta hetvenkét órán keresztül írják, mondják, mutatják, hogy a magyarkodó stb. stb. stb., s a most már *fajbiológus* magyarok megállás nélkül három műszakban kirekesztik, üldözik, ölik és végképp eltörlik a zsidót és a cigányt.

Ez nem fajbiológia!

De nem ám!

Ez a mégmagyarok Endlösungjának utolsó előtti szakasza.

Végso megoldásunk utolsó szakasza már csak vagonkérdés.

Heil Hiller!

(Folytatás előző számunkból.)

Számos kegyetlen és megannyi felemelő történetet osztottak meg velem az arisztokraták Rákosi Mátyás országlása idejéből. Például: a politikával nem foglalkozó gróf Batthyány Gyula nemzetközi hírű festőművész fogait kalapáccsal verték ki az ávósok az Andrássy út 60-ban. De számomra a legmeggrázóbb: Déry Sári, a színésznő esete. A díva, aki a nőiséget fényes napként sugározta, gróf Almásy Miklós első felesége volt. Kitelepítették őket Mádra, a színésznő ott megbetegedett és meghalt 1952-ben. Vakbélgyulladás vitte el, pokoli kínok között végezte. Állítólag azért nem kapott megfelelő orvosi ellátást, azért nem operálhatták meg, mert a helyi párttitkár ragaszkodott a lakhely-elhagyási tilalom betartásához.

A színésznő teteme hosszú napokig feküdt egy parasztház udvarán, tornácán egy asztalra fektetve. Augusztus volt, tikkasztó hőség. Az illetékes hatóság késlekedett a temetés engedélyezésével, tétovázott, valószínűleg tartott tőle a hatalom, hogy az üldözöttek néma tüntetéssé változtatják a szertartást.

Ez egy klasszikus sorsdráma. Az ógörög Szophoklész műve, az Antigóné jut róla eszembe, ahol a fő kérdés ugyanaz, mint ami Mádon volt 1952-ben. Vagyis: felülírhatja-e az aktuális hatalom az ősi, erkölcsi parancsot, miszerint a halottnak jár a végtisztesség, jár a temetés? Egyfajta katarzist érezhetünk ma is, ha belegondolunk, hogy a grófné, Déry Sári, aki a magyar Marilyn Monroe lehetett volna, az Antigóné magyar változatának hőse lett.

– Hogyan viselték el a kitelepítés megpróbáltatásait az idős korúak, akik még ismerték az élet napos oldalát? – kértem gróf Széchenyi Kingát, aki kislánként maga is a Budapestről elüldözöttek közé tartozott.

– Erős akaratú, vallásos emberek voltak – réved vissza a múltba a grófnő – megmaradt a tartásuk és a hitük. Valószínűleg sokat köszönhettek a neveltetésüknek. Őket még lelkiileg felkészítették otthon és az iskolában, hogy adott esetben a sors kegyetlenségét is el kell viselniük, meg kell őrizniük az emberi méltóságukat. Köteleken az idősebbek megszervezték a kitelepített gyerekek tanítását, fontosnak tartották az értékközpontú nevelést. Nagymamám például angolt, németet tanított, mások földrajzot, történelmet.

Vajon hogyan nevelték a har-

mincas években, illetve a negyvenes évek első felében gróf Károlyi Lászlót, aki százezer hold, két kastély meg egy palota örököse volt. Hetven év elmúltával az idős arisztokrata albérletben lakik a saját kastélyuk egyik szárnyában. Foton.

– *Amikor a férjem gyerek volt — tájékoztat gróf Károlyné Erzsébet —, nem adhatott utasítást az alkalmazottaknak, és azok nem fogadhatták el esetleges parancsait.*

Pénzt a kezébe nem kapott, ajándék csak karácsonykor; húsvétkor és születésnapra járt neki. Sportolnia kellett, szobáját kis-sé hidegen tartották. Idejekorán tudatosították benne, hogy amit örökölni fog, nem az övé, azt ő csak működteti, gyarapítja családjá, nemzete javára. Így cselekedtek az ősei is, visszamenőleg egészen a honfoglaló Kond vezérig.

A főnemesi familiáknál meglehetősen általános és régi keletű volt az a szellemiség, amit az ifjú Károlyi László megtapasztalt. Példának okáért vegyük azt a levelet, amelyet a könyvtár- és múzeumalapító gróf Széchenyi Ferenc írt István fiának (a legnagyobb magyarnak) 1807-ben. Ebben erkölcsi alapértékeket fogalmaz meg, hangsúlyozva a haza, a nemzet és a család iránti köteleesség- és felelősségvállalás fontosságát. A levél annyira megérintette a címzettet, hogy belevarrta a huszárdolmányába, és ott hordta a szíve fölött. Csoválkozhatunk-e ezután, hogy István gróf megalapítja a Magyar Tudományos Akadémiát, sikeresen megküzd a Lánchíd felépítéséért, dolgozik a Duna szabályozásán, és sosem kíméli saját anyagi forrásait, ha országot felemelő ügyeken kell lendítenie. Hogyan is kímélné, amikor az édesapja ezt írta neki: „A pénz csupán el van helyezve nálad, s nem a te tulajdonod, mert nem azzal lépsz az ítélőszék elé, hanem csupán az elszámolás kötelezettségével.”

Egyébként az erkölcsi nemes-ség emelkedett szelleme töretlenül fennmaradt a Széchenyi családban. A családi tanácsjegyzőkönyve szerint Trianon után, 1921-ben gyűjtést rendeztek egymás között a Magyar Tudományos Akadémia siralmas anyagi helyzetének rendezésére.

Egy vagyont, 744 ezer koronát adtak össze. Gróf Széchenyi Miklós nagyváradi püspök egy-maga százezer koronát tett le az asztalra. Az első világháború idején saját költségükön olyan katonavonatot állítottak össze, amelyen sebesülteket szállítottak haza a frontról, a család nőtagjai pedig kórházakat rendeztek be a mázaikban, kastélyaikban a hadszínterekről érkezőknek.

A nagy áldozatokat vállaló Széchenyiek mögé mások is felsorakoztak, például gróf Vigyázó Sándor és fia, Ferenc. Kettejük nagylelkűségének köszönhetően igen jelentős vagyont birtokába jutott a Magyar Tudományos Akadémia 1928-ban – igaz, itt egy csüggesztő pereskedés akadályozta az értékek maradéktalan átvételét. Mindazonáltal tény, hogy a Vigyázó grófok 25 ezer hold földet, négy kastélyt, két budapesti bérházat, egymillió pengőt, másfél millió pengő értékű részvényt, továbbá egy tizenhétezer kötetes könyvtárat hagytak a tudományos intézményre. „Rendíthetetlen meggyőződése – fogalmazott végrendeletében Vigyázó Sándor – hogy az európai színvonalon álló s emellett minden ízében magyar kultúra Magyarország és a magyar nemzet fennmaradásának legbiztosabb záloga. Ez okból... egész vagyonomat a magyar nemzeti kultúra szolgálatába kívánom állítani, mely célt első magyar tudományos intézetünk útján vélem leginkább elérhetőnek...”

Vajon mit szólnak a Széchenyi és Vigyázó grófok szellemiségéhez a mostani, adóelkerülésre szakosodott offshore-lovagok, az elmúlt húsz-huszonöt év privatizációs ügyeinek rókaelkű bajnokai vagy az olajszökítés üzelmek következtében mágnás-sá emelkedett senkiháziak?

Arisztokrata berkekben már a szűk családban igyekeztek megrostálni a fiatalokat, és akik nem voltak kellően műveltek, széles látókörűek, azt eltanácsolták az igényesebb foglalkozásoktól, például a nagypolitikában való részvételtől. Ha valaki kezelhetetlen nagyságú adósságot halmozott fel, netán rútol csődbe vitt egy vállalkozást, és nem akadt senki, aki kisegítse... nos, ez esetben a vétkes köteleesség-szerűen föbe lőtte magát, vérrrel

mosta le a família, illetve a saját becsületén esett foltot. Egy ilyen sajnálatos tragédiáról beszélt nekem bikali, átlagos külsejű házában, Baranya megyében báró Puchner Károly aki mostanság villanyszereléssel és mezőgazdasági vállalkozással foglalkozik, és soha senki nem szólította báró úrnak a faluban, csak a kocsmáros. Mindazonáltal néha eszébe jutnak a régi történetek, amikor eltraktorozik a luxusszállodává alakított egykori kastélyuk előtt.

– *Dédapám, báró Puchner Hannibál katonaember volt, vezérőrnagy. Az 1859-ben lezajlott solferinói véres csatában olyan sebet kapott a lábára, hogy sosem gyógyult be. Le kellett szereznie. Talán a derékba tört karrier lehet az oka, hogy iszonyúan szigorú ember vált belőle. Vasszigora a családdal szemben nyilvánult meg leginkább. Dédapám egyik fia, Antal ugyancsak katonatiszt volt, és nagyon szeretett mulatni. Vélhetően komoly adósságba keveredett. Segítségért az apjához fordult, elutasítást kapott. Nem maradt más választása a fiúnak, föbe lőtte magát, hogy megmentse a saját becsületét és a Puchnerék jó hírét.*

Mintha kevésbé jellemezné az utóbbi negyed században meg-gazdagodott honfitársainkat a következetes ragaszkodás a becsülethez, továbbá hagy némi kívánnivalót maga után a megtollasodottak áldozatvállalási készsége, szolidaritási kultúrája is. Jómagam – aki e sorokat ro-vom – egy gazdasági hetilapnál dolgoztam a kilencvenes években. Az újságnál úgyszólván munkaköri kötelességem volt a találkozás pénzes emberekkel. Az új, gazdasági elit képviselőivel lebonyolított több száz beszélgetésem tapasztalata alapján nehezen tudnám megcáfolni az egyik itthon élő grófnő epés kijelentését, miszerint: „Az úg-gazdagokkal ugyanaz a baj, mint az új államokkal: se múltjuk, se kultúrájuk.”

Gyengének tekinthető manapság a mecénási hajlandóság. A mai mágnások, akik nem kis részben a valódi teljesítmény nélküli gazdagodás hősei, mint-ha nem értenék, milyen kulturális kötelezettséggel jár a vagyon. Márpedig annak idején Haydn, Mozart, Beethoven, Erkel Fe-

renc, Liszt Ferenc életében állandóan jelen voltak a dúsgazdag magyarok, arisztokraták, mint alkalmazók, megrendelők, pártfogók, zeneműélvezők. Gróf Amadé Tádé titkos tanácsos és „zenegróf”, aki mellel virtuóz zongoraművész és népszerű komponista volt, felismerve a gyermek Lisztben rejlő génuszt, azonnal menedzselni, támogatni kezdte. A nem euklideszi geometria megalkotójának, Bolyai Jánosnak a taníttatási költségeit javarészt báró Kemény Miklós és gróf Kendeffy Adám vállalta magára. Báró Kemény János író nem sajnált harmincezer hold erdőt eladni azért, hogy megmentse az erdélyi magyar színjátszást a két világháború közötti időszakban. Báró Hatvany Lajos támogatta Ady Endrét, Tóth Árpádot, József Attilát, Lesznai Annát és a Nyugat című folyóiratot.

Báróságra ácsingózók

Mostanság újra és újra felbukkan egy-egy nagy pénzü ember, aki különös vonzódást érez az arisztokrácia, illetve annak kül-sőségei iránt. Az egyik szeretne előnevekkkel ékesített, hangzatos történelmi családnévre szert tenni, a másik csak egy helyes rajzolatú, ősi címet festetne az általa gyártott műanyag kutyatálak aljára. Szigorúan védi a jog a cégek márkajeleit, ugyanakkor szabad prédák a történelmi familiák emblémái, a címerek.

– *Tőlünk mindent elvettek, kis híján eltöröltek bennünket a föld színéről. Csak a becsületünk és a neveink maradtak meg. Ezekhez a végtelenségig ragaszkodunk. És nem adjuk a címeinket, rangjainkat, címereinket sem. Elég volt! –* jelenti ki határozottan gróf Nyáry János a Magyar Történelmi Családok Egyesületének elnöke, és így folytatja: – *Évente két-három vörös bárót, a rendszerváltozás óta milliárdossá vált embert utasít el az egyesületünk. Ők velünk szeretnék igazoltatni, hogy nemesek, merthogy jól mutatna egy címer a kacsalábon forgó palotájukban vagy egy bárói cím a névjegyükön. Ráadásul az efféle alakok még erőszakosak is. Ha egyik esztendőben eltanácsoljuk őket, a következő évben ismét kopogtatnak. Dokumentumokat hamisítanak, illetve hamisítatnak. Előkaparnak például egy kihalt főnemesi családot, és addig-addig ügyeskednek, amíg valahogy a saját familiájukat összefüggésbe nem hozzák vele, vagyis álszolgálatot produkálnak, következőképpen igényt jelentenek be az eredeti címekre, rangokra.*

(Folytatás következő számunkban.)

Kolozsvár 1955. augusztus 12. gyönyörű, verőfényes nyári nap volt. Szüleim már elmentek dolgozni, a bátyám Bukarestben töltötte a katonai éveit. Az érettségim túl voltam, boldogan készültem a nyári szabadságra.

Délután az uszodába és edzésre készültem, s találkozóra Imrével. Pár hónapja tartott ez a barátság. Imre labdarúgó volt, nagyon szép szőke, kék szemű, magas fiú. Boldog voltam, s büszke, hogy sokan, főleg a lányok irigykedve néztek minket, úgy mondták szép pár, az ő szökéséhez jól illett az én fekete hajam, fekete szemem és a napsütötte barnaságom.

A család örökmozgónak nevezett, de nem csoda, négyéves koromtól balletoztam, tornáztam, az 1950-es évektől válogatott szinten kosárlabdáztam.

Itt volt egy szabad délelőtt, eszembe jutott, hogy elmegyek Ella nénihez könyvért. Ella néni egy ezredesnek volt az özvegye, kellemes jelenség, sok mindent tanultam tőle.

Ella néni mindig nagy örömmel fogadott, de most valami huncut mosolyt láttam a szemében.

De jó, hogy jöttél – mondta, kiolvastad a könyveket?

Hát igen! Ella néni jelentette nekem a magyar könyvtárat.

Szép magyar könyvei voltak, sajnos hiányosan, a második világháború ezeket sem kímélte, sokszor tüzeltek velük, vagy élelemre cserélték el. Alig tudtunk pár szót beszélgetni, amikor nyílt a másik szoba ajtaja és belépett egy férfi.

– Éva bemutatom az unokaöcsémet, aki tanársegéd a budapesti egyetemen; szólt Ella néni!

Meglepetten néztem a tanáriasan öltözött férfit, aki számomra bizony meglett embernek tűnt a harminkét évével.

Nem szólt csak nézett, akkor tűnt fel az égő fekete szeme és haja. Nagyon rövid beszélgetés következett, megkérdezte mi volt a magyar irodalom tétele az érettségim. A válaszom meglepte – Eminescu költészete – mondtam.

Rövidesen búcsúztam, amikor Ella néni a következőket mondta:

– Béla, kisérd el Évát. Számomra a válasz meglepő volt, tömör: – Nem érdekes.

Ez a két szó egy életre az agyamba vésődött és soha nem felejtettem el. Nekem még addig ilyet nem mondtak. El voltam kényeztetve, a fiúk körülrajongtak, s bizony én ezt ki is használtam.

A kolozsvári főtérre érve már nem gondoltam a komoly tanár úrra, a meglepetés az esti edzésről hazatérve ért. Édesanyám csillogó, könnyes szemmel mondta, hogy tudom-e ki volt itt? Nem. Béla, a budapesti egyetem tanársegédje. Sok mindent mesélt a szüleimnek, Magyarországról, az ottani életéről. Édesanyám még mindig könnyes szemmel mondta, látta a magyar útlevelet, rajta a magyar címert. Akkor még nem értettem, hogy mit jelent ez a szüleimnek, én már más helyzetben nőtem fel és éltem. Nekem Kolozsvár volt a szülőföldem, hazám. A szüleim a magyarságukra büszkék voltak, sajnos a történelem elszakította őket a magyar hazától.

Édesanyám arra kért, hogy másnap ne menjek edzésre, mert újra eljön hozzánk a budapesti vendég. Másnap sem találkoztunk, mert nekem fontosabb volt mindennél a kosárlabdázás, s persze Imre.

Már kezdtem elfelejteni a különleges vendéget, mikor egy pár nap múlva a kolozsvári reptérről telefonált. Két óra múlva indult a repülőgépe Bukarestbe, arra kért, hogy szeretné, ha még egyszer találkozoznánk, menjek ki a reptérre. A válaszom csak annyi volt: Nem érdekes és nem mentem.

Pár hét múlva elutaztam a román tengerpartra, ez volt az első önálló nyaralásom. A sportban elért eredményeimért kaptam az egyesületemtől. A sok élmény gyorsan felejtette a tanár urat.

Itthon édesanyám nagy álmokat szőtt, nélkülüm! Mire hazajöttem a tengerparti nyaralásból, itthon már várt a Magyarországra szóló útlevel. Ez abban az időben különleges dolog volt. Így történt, hogy 1955 végén elindultam édesanyám Pesten élő rokonaihoz. Az indulásom előtt megmutatta azokat a leveleket, amiket Béla írt, és az anyukám válaszait, amit a nevemben elküldött. A szüleim örök vágya volt, hogy magyar földön éljen és tanulhasson a bátyám.

Nagy Béláné

Egy kislány elindul

A magyar határon – így beszélte meg édesapám – várt a tanár úr. Olyan volt számomra mintha egy régi filmből lépett volna elő, komoly, tanáriás öltözetben, na és mikor megláttam a „hőzentroget”. Furcsa pár lehettünk, a komolytanan tizenhét éves csitri, és a harminkét éves, komoly, meglett férfi.

Ami ezután következett, most már tudom, hogy gyönyörű volt és felejthetetlen. Béla minden pénzét és még annál is többet arra költött, hogy megismertessen Budapest nevezetességeivel, számtalan színházi előadáson és filmvetítésen voltunk. Egy hónapot tartott ez a mesevilág. Egy tizenhét éves kolozsvári kislánynak a budapesti fények és látványok, káprázatos volt!

A harmadik héten Béla félénken ugyan, de megkérte a kezemet. Két álmatlan éjszaka után azt mondtam, hogy gondolja meg, én nem vagyok hozzá való. Az ő tudása, komolysága megijesztett. Béla egy nap gondolkodás után azt mondta: „Holnap délelőtt 9–12 óra között az egyetemi tanszéken leszek, és csak egy szót mondjál: igen vagy nem.

Egész éjjel lejátsozódtott előttem rövid kis életem. Szüleim sok megaláztatása, mindenünket elvettek, Édesapám hosszú ideig a Szovjetunióban volt fogságban, számtalan olyan sértés, ami akkor érte a kisebbségben élőket Romániában. Nem tudtam szabadulni attól a gondolatától, hogy szüleim minden vágya az, hogy még egyszer magyar földön élhessenek, s hogy a bátyám tanulhasson, mert kitűnően faragott és agyagozott.

Végre reggel lett, lestem az órát, bizony gyorsan pörgött a tizenöt.

Háromnegyed tizenkétkor felvettem a telefonkagylót, s azt mondtam Bélának – igen.

Egy fél óra múlva csengettek és két férfi állt az ajtóban, egy boy-sapkás, aki akkora vörös rózsza csokrot hozott Bélától, amilyent én még életemben nem láttam. A másik a postás volt, levelet hozott Imrétől. Hirtelen nem tudtam, melyiknek örülök jobban. A levelet mikor felbontottam, ibolya hullott ki és egy kiséő szöveg: „Néhány szál ibolyát küldök néked én... dalt mindenki ismeri. Csak sírtam, sírtam, sírtam!

Mire Béla délután eljött, nekem 39°C-os lázam lett. De most már minden ment a maga útján, este Béla telefonon megkérte a kezemet édesapámtól. Rövidesen hazaindultam Kolozsvárra, már karikagyűrű csillogott az ujjamon.

Nehéz idő következett újra otthon, az otthoni környezet, a barátaim, a sport, és nem utolsó sorban az Imrével való találkozás. Most kellett igazán dönteni, mindenről lemondani. Ráébredtem, hogy új hazába, idegenbe, az idegenhez elmenni nem lesz könnyű. Elmenni és ezzel megnyitni a lehetőséget a családom számára, hogy újra magyarok lehessenek, magyarföldön élhessenek.

Béla Magyarországon, mi Romániában adtuk be a házassági engedélykérelmet, amit abban az időben a két nemzetgyűlés hagyott jóvá.

A házasságkötési engedélyt Groza Péter segítségével kaptuk meg, Bélát a Mocsáry Kollégiumból, engem a sport révén ismert. 1956-ban házasságot kötöttünk, és a kolozsvári Mátyás templomban örök hűséget esküdünk.

1956. április 10-e után Béla visszament Budapestre, a kiutazási engedélyt több hónap elteltével sem kaptam meg.

1956. október 10-én végre megkaptam az útlevelet és a leltárt arról, amit kivihetek az országból, könyvet, képeket, zongorát nem. Minden hivatalos irat megszerzése után október 22-ére kaptam egy marhavagont, ami-be bepakolhattam a holmimat.

Október 22-én hajnalban a bátyám kísért el, beszálltunk a marhavagonba és elindultunk a határ felé. 1956 október 23-án délelőtt 10 órakor megérkeztünk a román határhoz, egy nap és egy éjszakát tartott az út. A határ csendes volt, rövid idő elteltével megkezdődött a vagonom vámolása, mindent rendben találtak a leltár szerint, a vagont leplombálták, s közölték, hogy nem-sokára átküldik a határon.

Engem a rendelkezések szerint csak az esti nemzetközi gyorsal engednek tovább,

mondta a határőr, így visszakísértem a bátyámat Nagyváradra, és ő az esti hét órakor induló gyorsal visszament Kolozsvárra. Sírunk! Sírunk! A bátyám többször mondta – még meggondolható magad, gyere vissza – Elváltunk.

Visszaérve a határállomásra nagy csend fogadott. A forgalmista közölte velem, hogy a vagonom már átment a határon, már magyar földön van. Nehezen telt az idő.

A határállomás gyengén volt világítva, az idő is ősziestre fordult már. Meleg holmi nem volt nálam – a vagonba*? maradt mindenem – csak egy kézitáskát szorongattam a legszükségesebbekkel.

Végre feltűnt a gyorsvonat, ólomlassúsággal jött, s én a vámtiszttól kértem az útlevelemet, amit már Váradról visszaérve elvettek. A vámtiszt közölte szálljak fel a vonatra, majd hozza az útlevelet. A vonat szinte üres volt az egyik kupéba leültem és vártam.

Nemsokára megjött egy vámtisztő és maga mögött becsukta a kupéajtót, a függőnyt is behúzta. Durván kiabálva, románul közölte, hogy vetközzön le. Gondoltam valami félreértés történt, de egyre durvábban kiabálta, vetközzön le. Mikor semmit nem talált nálam, a táskámat kiborította, abban sem volt semmi, illetve a pénztárcámban a születésemkor kapott kis fülbevaló, amit emlékül szerettem volna elvinni magammal. Addig ügyeskedett, hogy a fülbevaló soha, soha nem került többet elő. Rövidesen közölte, öltözzek és elment.

Nem tudom mennyi idő telt el, mikor jött a vámtiszt és leszállított a vonatról. A következőket mondta tört magyarsággal „Nem mehetsz sehova, Magyarországon vér folyik, Bukarest visszavonta a kiutazási engedélyedet.”

Leszálltam a sötét határállomáson, utast nem láttam. A vonaton a magyar állampolgárok maradtak, két-három ember. A vonat elindult, és én ott álltam pénz nélkül, fáradtan, éhesen, a könnyem pergett a szememből, a lábam nem vitt sehova.

Elcsendesült a határállomás. Mellém állt egy fiatal vámtiszt, hallotta a történetemet. Mondta, hogy nagyon sajnál és behívott egy kis szobába, hogy ne fázzam. Udvarias volt, s egyre kedvesebb, vizet hozott, ahogy telt az éjszaka egyre bizalmasabban viselkedett. Emlékszem azt mondta, egy ilyen szép, fiatal nő miért megy Magyarországra, itt is talál magának párt, és egyre közelebb húzta a székét.

Rövidesen rájöttem, szép kalandos éjszakát remélt, ennek a kislánynak nincs senkije, aki segíthetne. Nem tudta, hogy egy határozott sportemberrel áll szembe.

Felálltam és a kis táskámmal kimentem az állomás elé. Ott álltam, míg meg nem virradt, ahogy világosodott egyre inkább fogyott az erőm. A fiatal vámtiszt félóránként újabb kísérletet tett, minden szépet megígért.

1956. október 24-ét irtunk, délben hallottam, amikor bementék a román rádióban, hogy Budapestben és egész Magyarországon kitört az ellenforradalom. Harcok folynak, nagyon sok a halott. Álltam, nem volt kihez szóljak, a vámosok egyre csak azt hajtogatják nincs engedély, nem mehetek sehova. Egyre fáradtabb és éhesebb lettem, pénzem nem volt, de ha lett volna, akkor sem tudtam volna mit venni, Nagyváradra kellett volna visszamennem, vasúti jegyem pedig nem volt.

Az üres határállomáson mellém állt egy akkor nekem idősnek vagy felnőttnek látszó asszony.

– Kislány nagyon sajnállak, én vagyok az állomásfőnök felesége, gyere velem, segíteni szeretnék. Az épület emeletes részén volt a lakásuk. Leültem egy asztalhoz, étel adott, nem emlékszem mit, kérdezte milyen telefonon érhetők el a szüleim. Több órák kísérletezés után sikerült édesapámmal beszélni.

Édesapám csak sírt!, sírt!, s azt mondta, gyere haza azonnal!. Mikor rájött, hogy én nem akarok visszamenni, azt mondta, az első vonattal jövök. Hajnalban meg is érkezett, a vámosok neki is elmondták, hogy le van zárva a határ, a vagonról nem tudnak semmit és az én kiutazási engedélyemet Bukarest visszavonta.

Édesapám sírt, könyörgött, menjek vele haza. Nem lehet, mondtam, mindenem a vagonban, és Béla vár valahol. Az esti személyvonattal édesapám elindult Kolozsvárra, én megígértem, hogy egy nap múlva – ha addig nem engednek el hazamegyek. A búcsúzásnál vettem észre, hogy édesapámnak a haja szinte fehér lett, ezt a búcsúzást soha, soha nem felejttem el.

Miután édesapám elment, az állomásfőnök felesége meghívott, aludjak az éjszaka náluk. Úgy mondta, veszélyes egy ilyen kislánynak itt egyedül maradni, ő is látta, hogy a fiatal vámtiszt, mindig körülöttem van.

Reggel a vámosok megkérdezték újra Bukarestet, mi történjen velem, a válasz: nem utazhatom. Az órák ólomlassúsággal teltek, néha hallottam az épületből kiszűrődő rádióhangot, ami újabb harcokat mondott, nincs közlekedés, nem tudják az országot ellátni élelemmel.

A fiatal vámtiszt délután mellém állt, s ha most visszagondolok a mondataira mindig sírok: én téged megszerettelek, maradj velem, mindig ilyen asszonyra vágytam, aki így szeret egy férfit. Szegény nem tudta, hogy alig ismerem a férjemet, de azt éreztem, hogy jó ember és most már összetartozunk. Sötétedéskor újra jött a fiatal vámtiszt. Ha most magam elé képzelem, kellemes megjelenésű, szép arcú ember volt.

Minden hiábavaló kísérlete után megfogta a kezem, és azt mondta, mindig fogok emlékezni rád, ma este segítek neked, megígérem.

Rövidesen beállt a sínre egy tehervonat, három vagonból állt, a legutolsó vagonon egy kis elkerített rész volt, most már tudom, ide állnak a vagonrendezők zászlóval, akik irányítják a tehervonatot. Álltam és néztem, a kis táska a kezemben, amikor a fiatal vámtiszt mellém állt, kezében az útlevelem, szállj fel és ülj be ebbe a kis fülkébe. Nem akartam hinni a fülemnek, csak néztem, majd elvettem az útlevelet és felszálltam a tehervonatra.

A határállomás csendes volt, senkit nem láttam, a vonat döcögve elindult, olyan lassan ment szinte leszállhattam volna, remegtem, sírtam, féltem, nem tudtam mi lesz.

A vonat begördült a magyar határállomásra, mikor megállt s én leszálltam egy magyar vasutas állt előttem. Bevitt a határőrségre, mikor elmondtam történetemet, csak néztek, s azt mondták: nincs közlekedés, egy-egy állomásra megy valami szerelvény, azzal tovább tudok menni, sajnos a vagonomról nem tudtak.

A határállomáson vártam valamilyen vonat indulását, úgy gondoltam, hogy csak Szolnokig jussak el, ott laknak a férjem szülei, bizonyosan tudnak Béláról valamit.

Az állomáson magyar zászló lobogott, magyarul beszéltek, nagy volt a sürgés-forgás, a rádióból szólt a Kossuth adó, mondta a híreket, harcokról, a Kossuth téri vérengzésről, a Corvin közti eseményekről, a Kilián laktanyában történteokről.

Semmit, semmit nem értettem. Ez az én új hazám, hol lehet Béla, talán már nem is él!

Végre indulásra készen állt egy szerelvény Szolnok felé. A vasutasnak mondtam se jegyem, se pénzem. Nem baj kislány, menjen sikerrel. Többórás utazás után, többszöri átszállással megérkeztem Szolnokra. A szolnoki állomás előtti téren sok ember magyar zászlókat lengetve kiabálta: ruszkkik haza, ruszkkik haza! Az ablakokban kitéve a rádió, ami állandóan mondta, mi történik az országban, s főleg Budapestben. A szolnoki címet tudtam, de azt hogy merre induljak nem. Megszólítottam egy vasutast, aki maga mellett tolt a biciklijét és valamilyen magyar dalt dúdolt. Megkérdeztem, meg tudja mondani, milyen busz megy a főter felé, csak rám nézett és megkérdezte, honnan jött kislány. Csak annyit mondtam messziről.

Talán látta, hogy alig állok a lábamon, a biciklire akasztotta a kis táskámat, a biciklit maga mellett tolv el kísérés beszélt a forradalomról. Most készülünk ledönteni a szovjet emlékművet, mondta. Elmesélte, hogy Budapestben ledöntötték a Sztálin szobrot, és most már hazamegynek a ruszkkik, újra független lesz Magyarország. A főposta

épületéhez érve, a szomszéd házban laktak a Béla szülei, elkészöntem, s kísérőm azt kérte: gyere te is holnap dönteni az emlékművet, és rámutatott a talapzaton álló szovjet tankra.

Félve, fáradtam indultam az első emeletre és remegő kézzel csengettem. Az ajtó kinyílt, s ott állt férjem édesanyja, egy idős, jóságos, szép öregasszony. Évám, ennyit mondott,most látott másodsor. Sírt, én is sírtam, ő azt remélte, hogy én mondok valamit Béláról, egyetlen fiáról, én meg azt, hittem, ő mond valami jó hírt nekem. Se enni, se mosdani nem volt erőm, az öt nap eseményei most hirtelen úrrá lettek rajtam, szinte ájultan estem az ágyba, másnap reggelig aludtam.

Másnap délelőtt Béla édesapjával elindultunk megkeresni a vagonomat, s valamilyen telefonösszeköttetést keressünk Budapesttel. Újabb jóindulatú, segítő emberrel találkoztam. A szolnoki állomásfőnök készséggel megkereste a vagonomat. Sikerült megtudni, hogy Püspökladányban ki van tolv a egy mellékvágányra.

Az állomásfőnök megígérte, hogy érte küld egy szóló mozdonyt, elhoztja Szolnokra, de azonnal ki kell pakolni, nem vállal felelősséget.

Az állomásfőnök a MÁV telefonvonalát engedte használni, így tudtam életelt adni az egyetem portájára, ott tudtam meg, hogy Béla él!

Hazafele menet már kicsit nyugodtabb voltam, az utunk a szovjet emlékmű előtt vezetett. Hát igen! Döntötték az emberek az emlékművet. Mi is megálltunk és csak néztük, apósom idős ember volt, én meg rémült. A vasutast nem láttam, de sokan voltak, s egyre hangosabban kiabálták: ruszkkik haza!, ruszkkik haza!

Az állomásfőnök ígéretét betartotta, a vagonomat Szolnokra hozták, s másnap apósom egyik barátjának padlására el is pakolták a holmimat. Úgy reméltem, hogy rövid időre. Hazaérve a rádió mellől nem mozdultunk, vártuk a híreket, s úgy látszott győz a forradalom.

Október 31-én Bélának sikerült egy teherautóval lejönni, másnap november elsején tejet szállítottunk vissza Budapestre. Nagy szükség volt rá, a ellátás egyre nehezebb volt. November elsejénja teherautó platóján elindultunk Budapestre, tele reménnyel, hogy minden rendeződik.

A Budapestre vezető úton velünk szembejöttek a szovjet tankok, nem állítottak meg, úgy hittük, elhagyják az országot.

Már közel jártunk Budapestre, mikor feltűnt, hogy a tankok velünk egy irányba is mennek, nem sűrű sorokban, inkább elszórtan. Nem értettük, de a győzelem mámorában nem törődünk vele.

Késő este értünk a társbérleti lakásunkba, ami egy szobából állt, benne egy vaságy. Másnap Bélával elmentünk a városba, a szétlőtt, romos városba. Néztem a körutat, a villamossínek az égre meredeztek, törmelék, rom mindenütt. Eszembe jutott a fényes város, amit egy évvel ezelőtt láttam. Elindultunk az egyetem felé, Béla remélte, hogy rövidesen megindul a tanítás. A Jégbüfé előtt kisebb csoport volt, odamentünk, mi már csak az elhantolt sírt láttuk, úgy mondták, egy fiatalembert temettek el. Rettenetes volt a város. Megrémült emberek, de láttam olyan csoportokat is, amelyek szedték össze a törmeléket, s abban hittek, hogy minden megváltozik, új világ épül, szabad Magyarország, az oroszok hazamegynek.

November 3-án a romos, elhanyagolt lakásban kezdtem takarítani, a rádió szólt, s gyanúsan sok-sok zene, főleg a Csárdáskirálynő és Beethoven Egmont nyitánya.

Úgy reménykedtünk, hogy rendeződnek a dolgok és nemsokára felhozzhatjuk a holminkat Szolnokról Budapestre.

November 4-én hajnalban nagy dübörgésre ébredtünk, az ablakhoz rohantunk – eddig még nem mondtam, hogy az Országház mellett volt a lakásunk a Tőzsdepalotával szemben. A Tőzsdepalota előtt, ahogy kinéztünk az ablakon láttuk, hogy orosz tankok állnak, s a csövük az ablakunkra van szegezve.

A rádió közölte, a szovjet hadsereg megszállta az országot, nagy erővel verik szét az ellenforradalmat. Csak ültünk az üres szobában, ennivalónk nem volt, reményünk, hogy új életet kezddhetünk tovaszállt. Hallgattunk, hallgattunk. Hallgattuk a Szabad Európát és reméltük, hogy jön a nyugati segítség.

Argentínai Magyar Hírlap

Anyák napja São Paulóban

Ahány ország, annyi szokás. Nálunk, Argentínában közeledik az Anyák Napja október 3. vasárnapján. Ezzel szemben a világ számos országában, így közvetlen szomszédainknál, pl. Bolíviában meg Brazíliában, májusban ünnepük. Hasonlóképpen, Magyarországon is májusban emlékeztek meg az anyákról a kommunizmus alatt is, ahogy a fakszimilén láthatjuk: 1951. május 5.

Májussal megérkezik az Anyáknapja. Erre a napra minden évben rendeznek nekünk, anyáknak, cserkészeink valamit. Idén se volt ez másképpen. Elektronikus postagalammbal hívtak meg bennünket.

Szépen megjelentünk a megadott időpontban. A cserkészvezetők rögtön közölték velünk, hogy idén egy „forgó-spát” kapunk tőlük Anyáknapjára.

Csodálkozva néztünk össze, mert nem tudtuk elképzelni, hogy mi az a „forgó-spát”... Azzal kezdődött, hogy mindenkinek le kellett tenni a táskáját egy padra, majd sorba állítottak bennünket és bemelegítőnek *alongamentot*, nyújtózkodó tornagyakorlatokat kellett csinálnunk.

Ezek után számháború következett. Felraktuk a számainkat és szétrohantunk, elrejtőzni. Bevallom,

én nagyon hamar „meghaltam”, mert nem láttam a rendes szemüvegemmel a számokat, de az „ellenség” viszont látta az én számaimat, és pillanatok alatt leolvasott.

De sok időm nem volt ezen bosszankodni, mert a számháború után máris sorba állítottak bennünket, és egyenként elindítottak.

Az első állomáson le kellett feküdni egy lócára, és a fiúk megmasszírozták a hátunkat, de alaposan. Majd felültem, megmasszírozták a fejünket – valamivel finomabban...

A következő állomáson a kiscserkészek megmasszírozták az ujjainkat. Ezek után papírt, színes ceruzákat és vízfestéket kaptunk: rajzolniunk kellett, akármit, amit akartunk.

Az utolsó állomás aztán egy csendes, lesötétített tornateremben puha, plasztikkal bevont matracokon *relaxamento*, vagyis lazulás, pihenés volt.

A végén még terített asztal is várt ránk mindenféle finomsággal és hűsítőekkel.

Hát mondhatom, nagyon sajnáltuk, hogy vége lett ennek a nagyszerű „forgó-spának”.

Pillerné Tirczka Éva, São Paulo-i tudósítónktól

Egy szereplő játéka a kastélyban

2012. elején indultak próbáink. *Molnár Ferenc Játék a kastélyban* című művét akartuk színpadra vinni.

Hatalmas lelkesedéssel indultam neki, hiszen tudtam, hogy a rendezőnk, Grabner István tehetséges és remek lesz vele dolgozni. A szereplők társasága pillanatok alatt összeszokott. Olvasópróbáink mindig kiváló hangulatban teltek és hétről hétre jobban ment.

Aztán elérkezett az igazi próbák ideje, egyúttal a nehézségeké is. Voltak alkalmak, amikor könnyen ment, és voltak alkalmak, amikor számtalanszor elgyakoroltunk egy adott részt. Mindannyian 100%-ig megbíztunk rendezőnkben. Tudtuk, hogy sokat tanulhatunk tőle és a darabot legjobb tudása szerint rendezi. Tehetségét bizonyította már, hiszen nem ez volt az első rendezői munkája.

Fantasztikus csoportmunka alakult ki. Egyre jobban összeszoktunk, és bizalom alakult ki közöttünk. Mindig számíthattunk egymásra. Ha nehéz-

ségeink adódtak, beiktattunk egy pár külön alkalmat a gyakorlásra. Volt, hogy egymás otthonaiban próbáltunk és nagyszerűen éreztük magunkat.

Aztán elérkeztek a nagy napok! Ment a nagy készülődés előtte: hang, fények, felirat, smink, ruhák, kellékek stb. Nagyon sok köszönet mindenkinek, aki segített! Mindkét alkalommal kitűnő közönségünk volt, öröm volt nekik játszani. Nagyszerű hangulatban voltunk.

*

Aztán jött a felismerés: hiányoznak a próbák, hiányzik a társaság. Nyolc fantasztikus embert ismerhettem meg közelebbről. **Meleg Irén Csiki-t, Meleg Juditot, Vattay Miklóst, Blahó Ervint, Demes Ferencet, Schirl Adriánt, Schirl Pált** és természetesen **Grabner Istvánt**. Elragadó egyéniségek, akikkel élvezet volt együtt játszani és próbálni, akiket nagyon megszerettem, és akiket nagyra értékelek. Pazar élmény volt. Köszönjük, Direktor úr!

Kovács Zita

Bartusz Réka (Felvidék)

Szlovákmagyarok II.: Csak akarni kell!

változatos visszhangok vannak. Több ismerőssémmel folytatott beszélgetés során felvettem, mit is gondolnak a témáról, foglalkoztatja-e őket a probléma, s ha igen, mit gondolnak a helyzetről. Néhányuk tartózkodóan válaszolt, viszont sokan mozdultak abba az irányba, hogy ez talán előny, használjuk ki, örömmel és büszkén éljük meg felvidéki magyarságunkat. Örökségünket próbáljuk minden formában továbbadni a jövő nemzedékének.

De itt jön a specifikus felvidéki probléma. A mai Felvidéken a szülők úgy látják, ha a gyerek nem beszél szlovákul, akkor semmit nem ér, elveszik, nincs jövője egy „idegen országban”. Így a „*legjobb döntés*” beadni őt szlovák iskolába. Ez szinte nevetséges és elkésztető is egyszerre. A gyerek elveszti identitástudatát. Nem ismeri meg a magyar történelmet, irodalmat, asszimilálódik. Évek múltán talán eszébe jut, hogy én akkor most ki is vagyok? mi vagyok? hova tartozom?

Azonban tapasztalatom szerint nem ez a jellemző. Szerintem a legszörnyűbb bűn, amit a szülő elkövethet, hogy gyerekeit szlovák iskolába adja. Nem kell ahhoz más nyelvű iskolába járni, hogy megtanuld az adott ország

nyelvét. Minden az akaraterőn múlik. Ha el akarsz valamit érni, érvényesülni szeretnél az adott országban, akkor önerőből is megtudod tanulni a nyelvet. Igaz, a nyelvoktatásban nagy hiányosságok vannak, és az is tény, hogy az egyes iskolákban nagyon rossz a szlovák nyelv oktatásának színvonala, de ha a szülő odafigyel, akkor a probléma megoldható. *Csak akarni kell!*

Így csak azt fogjuk elérni, hogy fokozatosan csökkeni fog a magyar oktatási nyelvű iskolába járók száma, ezért gazdasági okokra hivatkozva megpróbálják azokat megszüntetni. Ez régi, állandóan visszatérő probléma. Az új oktatásügyi miniszter már most eszement, abszurd törvényeket, reformokat hoz. Ki tudja, mi lesz később? Végzős diákként az én helyzetemet is megnehezíti, de nem fog meggátolni céloom elérésében – azt már most tudom. Nem egy példa van rá, hogy Szlovákiában tudsz érvényesülni magyarként, ezt saját tapasztalatból állítom, ismerőseimen, barátaimon keresztül látom.

Az egyik tánctáborban rábukantam egy faragott fatáblára, ahol ez a szöveg állt: „*Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.*” Egyszerű mondat, mégis a legigazabb dolgot állítja. Valahol otthon vagyunk, az én esetemben Szlovákiában. Az ember saját maga alakítja otthonát, varázsolja széppé, teszi élhetővé. Tehát csakis rajtunk áll, hogyan alakítjuk otthonunkat és ezáltal saját magunkat!

A „továbbélő” hagyomány azért az, mert egyszerűen elmaradhatatlan!

Mindig kimondom, amit érzek, csupán néha nem jelzem előre, hogy figyelj! Most újból őszinte leszek.

Az utóbbi hetekben azt hallottam, hogy *nem lesz cserkészbál 2012-ben „mert nincs” ki megszervezze*. Azonnal kifakadt belőlem a reakció: Dehogynem! Persze lesz! Megszervezem! – És barátaim egy része tüstént mellém állt.

Impozáns volt a visszhang! Ömlöttek a szép ötletek, a kedv, a felelősségtudat. Kész – sehol semmi gond! Természetesen lesz cserkészbál, mégpedig olyan, amilyent mindenki szeret: megható, kedves, meglepő, üde és szórakoztató. Legfőképp „kifizethető”! A Hungária azért van, azért tágas, azért miénk, hogy használjuk, hogy tatarozzuk, hogy termei mindenkor otthon és keretet biztosítsanak számunkra. Hisz nem más, mint saját otthonunk bővített kiadása...

Nagyon szeretem a Hungáriámat! Valahányszor (hetente többször) belépek a

nagyajtaján, azt érzem, hogy hazajöttem. Ilyen érzéseken nem szabad változtatni: ilyen megállapodásokra alapszik a megmaradásunk is. Aki „hazamegy”, az sosem tér el attól a helytől, ahol otthon érzi magát. Aki bizalmat érez valahol, az kétségtelenül visszatér, egyszer-kétszer-ezerszer.

A megnyerően szép (aminek ellenére mindig ápolhatjuk, módosíthatjuk) Hungária nagyterme gyermekkorom óta a helyem. Nemcsak nekem nyújtja ezt a megóvó lelkeletet, hanem sok mindenki másnak. Minden sarka kedvesen hívogat, amikor üres, egyszóval évtizedek eseményei futnak felénk, szinte beszélnek a falak, a kopjafák, a színpad, még az elavult kőpadló kopott-hideg keménysége is.

Mikor álltái meg utoljára a nagyterem közepén, amikor teljes a csend, amikor csak te vagy ott? Hidd el, megéri! Hallgass! Figyelj! Mit hallasz? Ugye sok mindent! Mert semmi sem múlik el, ha nem hagyod elmúlni. Sőt, várod a következő eseményt! El-

gondolkozol és reménykedsz, mosolyogsz – és jeleneteket képzelsz el. Most viszont csak két kép áll előttem, tisztán: az ’56-os tiszteletadás (október végén) és a 2012-es cserkészbál. Tényleg, már mostantól látom magam előtt azt, amit elképzeltem, amit lerajzoltam, amit el szeretnék érni. S amit az ember el akar érni, az sikerül is, ha megdolgozik érte! *A bál dátumát november 10-re tűztük ki*. Már száll hozzám a friss virágok illata, már látom az elsőbálos lánykákat a színpad felé suhanni, már hallok a ricsajt, a jókedv hangosságát – és máris boldog vagyok! Ugye, megosztanád velem? Hát persze! Hiszen te is felelős vagy, nem csak én! Tudod, mindig újat láthatsz, mindig élvezheted, azt is, hogy a te jelenléded lényeges! Az idén is még meglepődhetsz!

Nyilván nem mesélem most el, mi lesz, ellenben megtudod, ha eljössz. Ha alátámasztod érzéseid irányát, ha a cserkészélet él benned, mint akkoriban, ha gyermekeid-unokáid díszmagyarban táncolnak, ha

szeretsz barátokkal találkozni – eljössz! Én pedig várlak! Tárt karokkal, megelégedve és büszkén! Miért? Mert cserkészéletem adta meg nekem a „mindent”, így hát e lelkelettel dolgozom, hogy te élvezd a cserkészgálánkat.

Egyelőre ennyit mondok el, szeretném, ha benned is felébredne a fantázia szikrája, és ilyen jóindulattal közelednél ismét hozzánk! Előre hálás vagyok jelenlédért! Máris libabőrös vagyok. Máris mosolygok feléd, mindenki felé! Mert ez számomra valódi öröm.

Tehát vedd fel díszmagyarodat, Bocskaikat, öltönyödet-báli ruhádat, és gyere el *november 10-én a Pasaje Juncal-ra!* Fények, meglepetések, lenyűgöző s tápláló hagyományok várnak rád. Tudom, hogy tudod, de engedd meg, hogy megismételjem: az idén is lesz gyönyörű cserkészbál a Hungáriában! Igazi cserkészszeretettel a rendezőcsoport nevében

Zólyomi Kati cst.

Rózsa Károly 1922. június 29-én született Nagyváradon. Géplakatos képesítést szerzett.

18 éves korában Budapestre ment dolgozni, 1949-ben megnősült.

Az 1956-os forradalom arra készítette, hogy elmeneküljön az országból. Viszontagságos körülmények között, gyalog és úszva átért az osztrák földre, ahol politikai menedékgot kapott.

Két évig élt Ausztriában lágerben ahol el-sajátította a német nyelvet és utána Svájcot választotta második hazájául.

Mély megrendüléssel fogadtuk a hírt, éle-tének 56. évében elhunyt Bokodi Sándor.

Betegségének előjelei közel két éve jelent-keztek először, 2010 nyarán. Csak a közeli rokonok, barátok észleltek ebből valamit. Könnyedén kezelte a jeleket, nem hitte el, hogy nála komolyabb betegség felléphet. „Száz évig fogok élni” mondogatta sokszor. A kicsattanó egészség mintaképe volt.

Fáradhatatlan volt a munkában és az em-beri kapcsolatok ápolásában. Nála egy hor-tobágyi, kaposvári, tapolcai, erdélyi, felvi-déki kiruccanás sem többnapos szervező-munkát igénylő feladat volt. Autóba ült, és elindult. Soha nem ment üres kézzel.

Sokat utaztam vele, ezekre az utakra min-dig szívesen gondolok vissza. Rengeteget mesélt a gyerekkoráról, a nagymamájáról, aki fölnevelte, és aki a magyar parasztasz-zony eszményképét képviselte az utolsó pillanatáig. Mesélt a régi tanító mestereiről, somogysárdi éveiről, Rádoki József ménes-vezetőről, Pelle Sándor törzskönyvezőről, akik biztos alapot adtak az életben akkor még nehezen eligazodó, szinte gyerek szá-mára. Azon túl, hogy sok tudást kapott ezek-től az emberektől, Pelle János bácsi család-tagként kezelte a ritkán hazajáró fiatalemb-ert. Tőle tanult kibálmozni, és a magyar nóta szeretetét is itt szívta magába.

A somogysárdi évek után a fehérvári méntelepre került. Pogrányi József mén-telepvezető irányítása mellett folytatódott a nagybetűs életre való felkészítése. Innen Bicske, később Mány következett, ahol az ifjú legény megkezdte cseppet sem könnyű, de önálló életét.

Csődörös lett. Az első mén, amit kihelyez-tek hozzá, és ami az egész életében talán a legkedvesebb lova maradt, egy hidegvérű mén, Rózsa volt. Reggel és este fedezte-tett, napközben szántott, vetett, takarmányt készített be a szépen gyarapodó háztáji gazdaság részére. Megismerkedésünk erre az időszakra tehető.

Sokat járt Héregre, nagy barátjához Szabó Géza bácsihoz, aki az akkori tsz vezetéssel dacolva, szinte egyedülként rengeteg állatot tartott, de főleg lószertetével tűnt ki min-denhol. Ebből a barátságból szerveződött az első Héregi Lovasnap, mely aztán évről évre magasabb színvonalon jött létre. Leírhatat-lan volt kettejük kapcsolata. Felejthetetlen élmények, szép emlékek őrzik ezt az idősza-kot.

Ekkor kezdődött a Magyar Lovas Körrel való kapcsolatuk. Távhaj töversenyek, első gazdaversenyek, ahol Sándor indulás előtt minden fogatot átnézett, szarat, csatokat iga-zított. Aztán következett az I. Dunántúli Nóniusz Tenyészszele, a vidéki meghívások, a fesztiválok. Majd váratlanul összedőlt minden, amikor 2000 őszén, a lovasnap után váratlanul meghalt Géza bácsi. Rettenetesen nehéz időszak volt ez Sándor számára, kép-telen volt feldolgozni, elfogadni, hogy leg-jobb barátja nincs többé. Akkor nem érte-tem, most már azt hiszem értem, miért oko-zott ez számára akkora fájdalmat.

Aztán az élet ment tovább, belevetette magát a gazdálkodásba. Gombápusztára sharole és szürke marha gulyát vásárolt, az egyre szaporodó nóniusz lovak és racka birkák mellé. Kiállításokra járt, kapcsola-

Rózsa Károly (1922–1912)

Három év után sikerült kihozatnia a fele-ségét Budapestre, mivel ő nem vállalta a viszontagságos utat amin a Károly keresz-tül ment. 1974-ig éltek boldog házasságban, Oltenben, ahol mint lakatos dolgozott.

1978-ban újból megnősült, egy svájci hölgyet vett el feleségül, akivel 2010-ig élt boldog házasságban, míg a hölgy meg nem halt.

Bokodi Sándor (1956–2012)

tokat épített országhatáron belül, és kívül egyaránt. Képviselőnek választották, a Re-formátus egyház presbitere lett, belevetette magát a politikába. Tv, rádió szerepléseket vállalt, nyíltan hirdette a családi gazdálko-dás létjogosultságát és a magyar föld vé-delmét. Mikor betegségét diagnosztizálták, nem omlott össze. Műtét után hamar talpra állt, a kemoterápiás kezeléseket jól bírta, életvitelén szinte semmit nem változtatott. Aztán a tavasz kezdetével orvosi eredmé-nyei rosszabbodni kezdtek, és állapota ro-hamosan gyengült. Az idei tenyészszele mé-g kijött köszönteni a barátait, tenyésztő-társait, de a másnapi fogathajtáson már nem volt ereje jelen lenni. Két hét múlva csa-ládja, gyermekei és felesége körében örök álomra szenderült.

Temetésére az ország minden részéről, és az országhatáron túlról is özönlöttek az emberek, barátok, lovasbarátok, a tenyésztő egyesületek vezetői, a mezőbándi református egyház képviselői, a szlovák és a német-országi barátok.

Koporsóját családi házuk udvarán, fekete lepellel letakart, kedvenc löcsös kocsi-ján ravatalozták fel. Rövid szertatás után, a menet két nóniusz kancájával az élen, – melyet fia hajtott – megindult a temető felé. Az egész szertartást áthatotta valami mély, döbbenet, ugyanakkor egy magasztos együttérzés él-ménye is, mely azt sugallta, hogy Sándornak küldetése volt ebben a világban, és nekünk ittmáradoztaknak nehéz keresztet helyezett a vállunkra, hogy ezt a szeretetet és bará-társágot, melyet ő hozott létre, megpróbáljuk összetartani és továbbvinni. (Vörös Géza)

A temérdek virághalmaz elhelyezése köz-ben, az alábbi gondolatokkal búcsúztam tőle: „Barátság! Mit jelent, mit takar ez a szó, barátság? Elsősorban összetartozást jelent. Olyan emberi kapcsolat, amely születésünk pillanatában még nem létezik, két ember szabad választásával jön létre, mi terem-tjük! A barátság a lelkek közötti legközelebbi kap-csolat. Ha egy embert meg akarsz ismerni, kérdezd a legjobb barátját, – tartja a mondás. Félünk kimutatni a gyengeségünket még családtagjaink előtt is. Félünk, hogy eset-leg nem tisztelnek bennünket, sebezhetővé válunk. Ezért csak a legjobb barátunknak nyílunk meg. Kevés ember, akinek láthatjuk a szívét. Azon kevesek egyike lehettem, aki ismerte az (5 erősségeit, és gyengeségeit is, aki láthatta a szívét. Nehéz örökség ez.”

Hatalmas úrt hagyta magad után. Egyet-len dolog vígasztal csak, hogy ott vagy már azok között, akiket igazán szeretted, akiről

Rózsa Károly 90 éves korában halt meg, négy operáció után, 2012. augusztus 9-én, a liesthali kórházban.

Nemes lelkű, segítőkész, példamutatóan szorgalmas, igaz magyar ember volt Rózsa Károly. Szerény nyugdíjából nagyvonalúan támogatta a Nemzetőrt. Sokéves telefonba-rátság után szeptemberben találkoztunk vol-na Budapesten. Halálának híre jött helyette. Ha nagyon nagy szerencsém lesz, találko-zunk majd az égi szerkesztőségben, ahol Tol-las Tibor várja egykori hűséges olvasóit.

Nyitrai Gyula

mindig a legnagyobb tisztelettel és szere-tettel beszéltem, és meséltem nekünk. Akik segítettek Téged eligazodni ebben a cudar világban. S majd, amikor az első befogásnál égi paripáidra igazítod a szerszámot, nyu-godt lélekkel mondhatod nekik, megőrizted, amit tanítottak és adtak Neked, mi pedig megőrizzük, amit tanítottál és hagyatéku-l hagyta nekünk.

A barátok és a lovasbarátok nevében bú-csúszom Tőled.

Isten veled! Nyugodj békében!

(Vörös Géza)

A Magyar Lovas Kör is mély fájdalommal búcsúzik Bokodi Sándortól.

Meghatározó vezéregyéniségként adott biztos alapot a héregi lovas gazdákkal 1997-ben induló és örök barátsággá fonódó kap-csolatunknak.

Szakmai hitelessége, igényessége, végte-len energiája, a magyar parasztgazda egész-séges öntudatával és büszkeségével vezérelt élete, örök emlékként ivódott belénk. Azt nem mondhatom, hogy folytatjuk az általa épített utat, mert az egészében teljesíthe-tetlen volna. Mi csak törekszünk arra, amit vele karöltve elhatároztunk lovas hagyomá-nyaink továbbvitelére, népszerűsítése érdeké-ben. Az ő génjeiben hordozott áradó ven-dégszeretet, barátság, a lóhoz, a földhöz, a paraszti röghöz kötődő ragaszkodás egyedi volt. Ezeket át tudjuk élni, tisztelni, csodál-ni, de azonosulni vele képtelenség. Ehhez, manapság még az ő környezetében felnőtt, és hasonló utat bejárt emberek is “kevesek”.

(Pajlócz András)

Közel 11 esztendeje, hogy elvesztette azt a barátját, példaképét, akiről portréfilm is ké-szült „Mert nem mindenki Szabó Géza ám” címmel. Bokodi Sándornak a Mindenható nem adott olyan hosszú életet, mint szere-tett barátjának, és filmen sem örökítették meg életútját, ám mégis bekerült a halha-tatlanok közé. Munkásságát, szakmaiságát, a hagyományörzés és lótenyésztés iránti el-kötelezettségét és tiszteletet érdemlő embe-ri tulajdonságait példázzák titulusai: Mányi község díszpolgára, önkormányzati kép-viselő, a Mányi Lovasnapok főszervezője, a Mányi Lovas Egyesület elnöke, a Héregi Barátkor alelnöke, a Mányi Nótakör tagja, a MAGOSZ helyi képviselője, a református egyház presbitere, és nem utolsó sorban a Nóniusz Lótenyésztők Szövetsége Tenyész-tési Bizottságának tagja.

A nagyközönségtől, a tavalyi Hortobágyi Lovasnapokon köszönt el. Nóniusz kancái akció-s mozgása, szálfa ülése a bakon, sza-bályos szár- és ostortartása, nyílt büszke te-kintete tízezreket ösztönzött elismerő tapsra. Azt viszont senki nem tudta, és nem is gon-dolta volna, hogy jártányi ereje is alig volt, mikor az istállónál a bakra ült. Ehhez Boko-di Sándornak kellett lenni!

Személyes kötődésünk okán, megköszö-nöm életre szóló barátságát, a sok közös él-ményt, és a hitet, amit megerősített bennem a népies fogathajtás és a magyar hagyomá-nyok ápolásának töretlen folytatásához. Drága Sanyikám! Adjon az Isten örök nyu-galmat Neked!

(Pajlócz András)

NEMZETŐR

HÁZADNAK RENDELTEN, LEGY HIVE OH MAGYAR!

MEGJELENIK HAVONTA

Felelős kiadó: UNGAPRESS
Felelős szerkesztő: NYITRAI GYULA
Alapító főszerkesztő: TOLLAS TIBOR †

A szerkesztőség címe:
Sauerlacher Str. 40

D-82515 Wolfratshausen Deutschland

E-mail: NEMZETOER@t-online.de
NEMZETOER@manynet.hu

Bankszámla:

STADTSPARKASSE München

Kto. Nr. 64 151 400, BLZ 701 500 00

IBAN: DE76 7015 0000 0064 151400

BIC(SWIFT): SSKMDEMM

Nyomda: Fábán Nyomdaipari Bt.

H-4034 Debrecen, Szélső u. 8.

Felelős vezető: Fábán Imre

Nyomdai előkészítés: Abari Gusztáv

(www.typostudio.hu)

Előfizethető a müncheni szerkesztőségnél és az alábbi képviselleteknél, illetve terjesztőknél:

ANGLIA: Károly Ellenbacher, 104 Louisville Rd., London SW178RU.

ARGENTÍNA: Susana K. de Haynal, Domingo Savio 2825, 1642 San Isidro Buenos Aires. Tel.: +54-11 4723 3655, fax: +54-11 4723-4750.

AUSZTRIA: Katalin Almási-Szabó, Staackmannsgasse 22, A-1210 Wien Tel.: +1 271 99 67 Kto. 19557507143, BLZ 11000.

BELGIUM: A. Dobai, 33 rue des Anglais, B-4000 Liège, C.C.P. BE94 0000 7667 0214.

DÉL-AFRIKA: Hungarian Association, Box 9318, Johannesburg 2000.

FRANCIAORSZÁG: J. (Jolán) Németh, 14 rue de la Gironde, F-95400 Arnouville. Tel.: 01398 52943. Postacsekk: C.C.P. 18-113-56 W Paris.

MAGYARORSZÁG: Gál Valéria, H-2065 Mány, Szent István u. 80. Üzenetrögzítő: 0036 22 704 235

SVÁJC: Éva Saáry, Via della Scuole 10, C.p. 484 CH-6900 Lugano

SVÉDORSZÁG: Nemzetőr c/o D. Takács, Kabyssgatan 3, S-462 55. Vanersborg, tel.: +46 (0) 521 174 71, Konto: Pg: 180 15 57-8.

VENEZUELA, Klara Vid de Muraközy, Av. Florida Oeste Ed. San Jose Ap. 6, Alta Flori-da, 1050 Caracas.

ELŐFIZETÉSI ÁRAINK EGY ÉVRE:

Ausztrália: 90,- \$; Dél-Amerika: 70,- US \$; Ka-nada: 90,- \$; USA: 70,- US \$; Anglia: 30,- £; Ausztria: 45,- €; Belgium: 45,- €; Franciaország: 45,- €; Magyarország: 3000,- Ft; Németország: 45,- €; Svájc: 68,- SFR; Svédország: 400,- SKR

HIRDETÉSI DÍJ: Soronként 6 euró vagy ennek megfelelő valuta. Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk.

Az Andrassy úton, az Operaház mellett 65 m²-es, jó beosztású lakás eladó. Irányár 24 millió forint. Tel. 00 36 70 293 7449.

Szegedtől 10 km-re, Domaszék központ-jában jelenleg gyermekgyógyászati ren-delőként működő, új építésű ingatlan, te-tőtérben 125 m²-es lakással, többféle vál-lalkozásra alkalmasan, 1500 m² parkosi-tott területen eladó. Az ingatlan gyermek-orvosi praxisjoggal is eladó. Érdeklődni a 0036 30 9676911 telefonszámon lehet.

VIDA ÁKOS

magyar nyelvi fordító és tolmács vállalja

- okiratok
- szerződések
- diplomák
- anyakönyvi
- bizonyítványok
- kivonatok

hivatalos és hiteles fordítását német és angol nyelvekre. Sürgős esetben azonnal!

- tolmácsolás (szinkron, konzekutív)
- magyar • német • angol nyelven

81669 München • Franziskanerstr. 16.

Tel.: 089/44900326 • Fax: 089/4470229

Mobiltelefon: 0171/2424977

24-Stunden Servicetel: **0700/** AKOS VIDA 2567 8432